

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XIII. ročník ● 2/2020

Posledná a prvá

Chceme byť otvoreným kresťanským
spoločenstvom,

v ktorom ľudia zažívajú
bezpodmienečné prijatie,
autentické vzťahy,
skutočnú slobodu a

Božie i ľudské dotyky lásky,
pričom

merítkom pravdy je Biblia
a

jediným centrom oslavy tojže
BOH

O B S A H

Pieseň pútnikov NÁDEJ J. Calvo Aguilar	4
Rozhovor ŠPORTOVEC KAZATEĽ M. Mitana/B. Piatko	5
Úvaha MYSLÍM, ŽE SOM? E. Komárik	9
Téma PRVÁ A POSLEDNÁ D. Pastirčák, M. Mitana	10
História a osobnosti KALENDÁRIUM VII Š. Evin VYNÁLEZCA Z LIPTOVA P. Trúsik	18
YMCA HOKEJOVÁ YMCA I. Píř/B. Piatko	20
Misia MISIONÁRI MANŽELIA R. Mészároš UŽITOČNÁ BARLIČKA P. Kováč/V. Vrajová	23
Úvahy z trolejbusu VIANOČNÝ SIRUP T. Komrska	28
Spod orecha MÚDROŠŤ DO RÚK B. Piatko	30
RELAX	31

Na slávnosti vo Sv. Jure

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2020

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števkó

Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 17. 2. 2020 **Tlač:** Express tlač

1. strana obálky: B. Piatko: Vo Svätom Jure

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

SLOVÁ SA MUSIA STAŤ TELOM

Ako budeme odteraz svedčiť o *kresťanstve*, keď sa najväčší podliak slovenského súdnictva a s ním aj kriesiteľ slovenského fašizmu pasujú do role záchrancov kresťanstva? Ako je možné hovoriť o *hriechu* potom, čo arcibiskup označil voľbu Zuzany Čaputovej v prezidentských voľbách za smrteľný hriech? Ako budeme rozprávať o *svätosti*, keď tretíkrát vydatá a finančnými škandálmi ovešaná „evanjelická“ po svojom menovaní za poradkyňu najmocnejšieho muža sveta prehlási, že Biely dom je odteraz svätá pôda, pretože sväté je všetko, kam vstúpi jej noha?

Žijeme v období veľkého zmätku používania jazyka. Ale biblický pohľad na jazyk je, že slová sú posvätné. Všetky naše slová sú odvodené od Božích slov, pretože tie boli prvé. Prijali sme post-osvieteneckú predstavu, že slová a ich významy vymýšľajú ľudia, aby nimi pomenovali veci – „objektívne“ skutočnosti okolo nás. Na počiatku však bolo Slovo a slová – Božie slová – nie veci. Zhodne tak hovoria autori Genesis 1 a Jána 1: *Na počiatku... Boh povedal...* a Božie slová sa vteliť do skutočnosti celého vesmíru a zázraku života v ňom. Slová sa stali telom, nie naopak: *Na počiatku bolo Slovo a to Slovo bolo u Boha...*

Naše slová (a celé stvorenie) však podliehajú tragickej korupcii, znehodnocujú sa a vyprázdňujú. Rovnaký problém so zmätkom jazyka mal aj vnímavý Dietrich Bonhoeffer v Nemecku, keď si v roku 1942 povzdychol: „Veľká maškaráda zla spustošila všetky naše etické pojmy. Fakt, že zlo vystupuje ako svetlo, dobrodenie, historická nutnosť či sociálna spravodlivosť, zásadne zmätie každého, kto vyrástol vo svete tradičných pojmov.“ Nie je to však nový problém, mal ho už aj Ježiš – jeho poslucháči boli tiež zmätení zo slov, ktoré po stáročia tvorili ich svet: *Kto je naozaj môj blížny?* (Lk 10, 29), *Kto môže byť vôbec spasený?* (Mk 10, 26), *Čo znamená sloboda?* (Jn 8, 33), *Čo je pravda?* (Jn 18, 38). Ježiš však neponúkol nové definície, ale príbehmi a metaforami vykupoval pôvodný význam slov – príbehom o Samaritánovi vykúpil slovo *blížny*, príbehom o márnotrátnom synovi vykúpil význam slov *hriech* a *milosrdenstvo*, metaforou o otrokoch a synoch vykúpil pojem *slobody*. V jeho príbehoch sa slová stávali telom a poslucháčom sa zjavovali ich skutočné významy. Ježišove podobnosti však boli smerovkami na ceste jeho vlastného príbehu, keď sa jeho slová o spravodlivosti, obetavej láske, o viere a nádeji museli nakoniec vteliť do rozhodnutia ísť do Jeruzalema a čeliť tam odsúdeniu, mučeniu a smrti. Presvedčenia sa musia pretaviť do činov – slová sa musia stať telom.

Dietrich Bonhoeffer niekoľko rokov skvele rozmyšľal, kázal a písal o nasledovaní Ježiša. Svedectvo o evanjeliu a vyznávanie Ježiša Krista sa stalo kľúčovou osou jeho snáh o obnovu predvojnovú nemeckej cirkvi. Prišiel však zlomový moment, keď pochopil, že vyznávanie nestačí. Ako Ježiš, aj on sa rozhodol „ísť do Jeruzalema“ – prekročil povestný Rubikon a od vyznávania prešiel k aktívnej rezistencii proti vzráhajúcemu sa zlu. Slová sa musia stať telom: „Naša cesta povedie cez veľmi hlboké údolie – hlbšie, ako si myslíme. Až potom sa budeme môcť vynoriť na jeho opačnom konci.“ Dietrich Bonhoeffer sa aktívne zapojil do pokusu o odstránenie Hitlera a oslobodenie Európy od beštálneho zla. Pokus bol, žiaľ, neúspešný a sprisahanci odhalení – 9. apríla si pripomenieme 75. výročie jeho mučeníckej smrti.

Na Slovensku budú opäť dôležité voľby. Možno je to príležitosť prejsť od vyznávania k činom a pripojiť sa k aktívnej rezistencii proti zlu rozsiahleho rozkrádania, proti zlu fyzickej likvidácie novinárov, proti mafii v najvyšších štruktúrach moci, a najmä, proti zlu rastúceho fašizmu na Slovensku. Slová sa musia stať telom. ■

MAREK MARKUŠ
(Vydavateľ, konzultant,
CB Bratislava-Cukrová)

STÍLPČEK:

Nie je Havran ako havran

Ani ma veľmi neprekvapilo, keď som sa dozvedel o trestnom oznámení na teológa a publicistu Michala Havrana za článok *Pošlite Kuffu do cirkusu* (Sme, 2018). Musím povedať, že Havrana kvôli jeho slovníku, nemusím a Kuffu, kvôli jeho ideológii nemusím už vôbec. Kňaz M. Kuffa je za čiarou už dávno a v prípade spomínaného článku mám pocit, že aj Havran za čiaru preletel. Napríklad týmto: „... (Kuffa)... pôsobí ako vyšinitý metafyzický predátor“, alebo obvinením katolíckych „prelátov“, že im „... vyhovujú čo najdebilnejší veriaci s čo najdebilnejším panteónom bôžikov“. A podobne. Vyšetrovateľ ho obvinil z prečinu hanobenia národa, rasy, presvedčenia a ohovárania.

Havran sa bráni, že jeho text „nie je analytický, ale ide o esej, či komentár“. A „vyčítať komentár jeho výrazové prostriedky považujem za absurdné“, píše. Vzápätí svoj text pomenúva pamfletom, ktorému je vlastné „polemizovať s hlúpostou tak, že sa jej vysmievate“.

To, že jeden text nemôže byť aj komentárom aj pamfletom ani netreba hovoriť. Žurnalistické pravidlá totiž hovoria: „**Komentár** je publicistický žáner, vysvetlenie závažného spoločenského javu so zaujatím vlastného stanoviska...“

Tejto definícii Havranov text nie veľmi zodpovedá. Možno teda postihnuteľný je.

Na druhej strane „**pamflet (hanopis)** je kratšie literárne dielo s hanlivým, kritizujúcim obsahom“. Iná definícia: „Pamflet (**hanopis**) je útočný, hanobiaci spis alebo článok“. Nevieť, či je žalovateľné, keď dakto uverejní pamflet. Ale viem, že autor by mal vedieť, či píše komentár alebo pamflet. Lebo – nie je Havran ako havran.

Bohuslav Piatko

NÁDEJ

JOSÉ CALVO AGUILAR
(Vikár v zbore CB Žilina.)

Témou dnešného žalmu je nádej, ale nato, aby sme o nádeji hovorili, potrebujeme zároveň hovoriť o utrpení. Utrpenie je zaujímavý fenomén, lebo ho zažíva len človek. Zvieratá môžu pociťovať bolesť, keď ich týrame, ale nie utrpenie. Rovnako zem môže „cítiť“ bolesť, ale nie je to utrpenie. Len človek je schopný zažiť utrpenie, lebo utrpenie je bolesť *plus*. Utrpenie je bolesť z toho, že nás niekto sklamal *plus* uvedomenie si, že naša hodnota, ako Božieho stvorenia, je znehodnocovaná. Utrpenie je bolesť *plus* vedomie, že naša budúcnosť je ohrozená. Aký je liek proti utrpeniu?

Nádej

Z hlbín volám k Tebe, Hospodín. Pane, počuj môj hlas! (Ž 130, 1-2). Žalm začína slovami o utrpení a bolesti. Volanie na Hospodina je hľadanie nádeje mimo mňa, lebo len Boh dokáže zmeniť moje utrpenie, moju „bolesť plus“ na nádej a očakávanie. V dobe, keď sa chceme tváriť, že utrpenie neexistuje a všetko sa nám darí (vidno to v automatizovanej odpovedi na otázku: „Ako sa máš? Dobre.“), dáva tento žalm hlas a život tým, ktorí trpia. Nádej nemôže začať inde ako v utrpení, v bezmocnosti a vo volaní na Boha z hlbín našich bolestí a trápení. George MacDonald to krásne vyjadril: „Boží Syn trpel až na smrť, nie aby ľudia nemuseli trpieť, ale aby ich utrpenie bolo ako Jeho.“

Utrpenie ako miesto milosti

Nemusíme sa báť utrpenia. Dávid v jednom zo svojich žalmov hovorí: *Tých, čo volajú o pomoc, Hospodín počuje, z každého súženia ich vyslobodzuje (Ž 34, 18).* Boh počuje hlas utrápených, zlomených, smutných a utláčaných. Niet lepšieho miesta na milosť a nádej ako v hlbínach utrpenia, lebo tam nás Hospodín počuje. Utrpenie, ktoré prichádza ako dôsledok nášho, alebo iného hriechu, by nás mohlo viesť k zúfalstvu: *Ak si budeš, Hospodín, v pamäti uchovávať nepravosti, kto obstojí? (Ž 130, 3).* Pútnici však vedia, že Boh [má] moc odpúšťať, aby cítili bázeň pred [Ním]. V utrpení sa nemusíme báť, pretože Boh je milostivý a odpúšťa nám naše viny, bez ohľadu na naše zásluhy.

Čakám na nádej

Čakám na Hospodina... Moja duša čaká na Pána viac ako strážcovia na ráno... Izrael, čakaj na Hospodina, lebo od Hospodina je milosť a od Neho je plné vykúpenie“ Eugene Peterson vo svojej knihe *A long obedience in the same direction*, podľa ktorej sme spracovali túto sériu, píše: „Keď trpíme, všetci okolo nás majú čo do našej situácie povedať. Každý má nejaký názor a riešenie pre naše problémy. Ale to nie je to, čo my potrebujeme. My potrebujeme nádej. Potrebujeme vedieť, že sme vo vzťahu s Bohom. Potrebujeme vedieť, že utrpenie je súčasťou toho, čo znamená byť človekom, a nie niečo cudzie. My potrebujeme skôr očného lekára ako maliara. Maliar sa snaží pomocou svojho štetca a palety poskytnúť obraz sveta tak, ako to on sám vidí. My však potrebujeme očného lekára, ktorý nám umožní vidieť svet taký, aký skutočne je.“

Preto naša nádej nie je v tom, či sa trápime alebo nie, či je život krásny alebo ťažký, či nám je príjemne alebo nie. Naša nádej je v tom, že „hlbiny“ majú svoje dno, bolesti majú svoje hranice a Boh nikdy nie je mimo nich, ale práve v nich nás sprevádza a učí [čakať na Neho], lebo od Hospodina je milosť a od neho je plné vykúpenie. On vykúpi [každého, kto v Nehu čaká] zo všetkých jeho nepravostí“. ■

ŠPORTOVEC KAZATEĽ

MILAN MITANA sa narodil v roku 1972, vyštudoval Fakultu telesnej výchovy a športu v Bratislave, pracuje v organizácii Hlas pre Krista, v roku 2019 bol ordinovaný za kazateľa Cirkvi bratskej. S manželkou Monikou majú 3 deti. Pri príležitosti ustanovenia nového zboru Cirkvi bratskej vo Svätom Jure, kde sa stal kazateľom a správcom (neplateným), sa s ním porozprával BOHUSLAV PIATKO.

Keď sledujeme vývoj vzniku zborov v CB tak ide, vo väčšine prípadov, o odčlenenie sa skupiny od materského zboru. Vznik a vývoj vašej, nazvime to „skupiny“ je však trochu odlišný. Tak v skratke – ako ste vznikli

M. Mitana: Žiaľ, koncom roku 2003 prišlo ku konfliktu vnútri zboru ECAV vo Svätom Jure. Po istom vývoji, ktorý by tu bolo zdĺhavé opisovať, skončila malá skupina, vtedy mladých ľudí „na ulici“. Napriek snahe o vysporiadanie situácie neprišlo k vzájomnému porozumeniu, a tak sme ďalšie tri roky hľadali svoju cestu. Po rozhovoroch s predstaviteľmi

rôznych denominácií sme nakoniec skončili pod krídlami Cirkvi bratskej. Hovoríme o skupinke do 10 ľudí.

Prečo ste si vybrali Cirkev bratskú?

Rozhodlo niekoľko faktorov. V tej našej skupine bol vtedy vážnou témou krst. Krstiť len veriacich alebo aj bábätká?! Boli rôzne názory. V CB je to vyriešené „šalamúnsky“, a to nám v danej chvíli pomohlo. Ďalším dôvodom bola malosť Svätého Jura. Nechceli sme si „nedobrou značkou“ hneď na úvod vyslúžiť, v takpovediac dedinskom prostredí, označenie sekta. Samozrejme v päťtisícovom

mestečku to hrozilo aj pri značke CB. No predsa len, už vtedy boli v niektorých kruhoch vo verejnosti známe osobnosti ako Daniel Pastirčák, Juraj Kušnierik či ďalší. Mohli sme sa v rozhovoroch odvolať na nich, ako na akýsi znak „normality“ Cirkvi bratskej. No, a potom, samozrejme, pomohol prístup Daniela Pastirčáka a vtedajšieho staršovstva zboru v Bratislave na Cukrovej. Vníмали sme podporu, pochopenie, a zároveň veľkú mieru slobody.

Aký bol život skupiny ako „stanice“ zboru CB na Cukrovej?

Od roku 2004 do roku 2006 sme sa stretávali v starej knižni-

ci (dnes už zbúranej budove) vlastne ešte ako skupina nezaraďených mladých kresťanov. Fungovali sme ako „skupinka“ štúdia Biblie, modlitieb a vzájomného zdieľania sa. Neskôr nás začal navštevovať Daniel, a postupne aj s tým ako začali pribúdať ľudia, tak získavali naše stretnutia charakter bohoslužobného zhromaždenia.

Kvôli tomuto rozhovoru som musel skontrolovať kartotekové lístky, a zistil som, že v roku 2006 vstúpilo do zboru prvých 6 členov – Mitanovci, Baranovičovci a Bachmayerovci a v Jure vznikla misijná stanica Zboru Bratislava Cukrová. Začali sme sa stretávať v krajších priestoroch miestneho Informačného centra. Neskôr, v roku 2013, keď sme mali viac členov a tiež väčšiu schopnosť starať sa sami o vlastné potreby, tak sme sa transformovali do Samostatnej kazateľskej stanice a ja som bol poverený jej vedením.

Prečo si myslíte, že ste dozreli do podoby zboru? Tam sú aj nejaké množstevné kritériá, je vás dosť?

Myslím si, že to bol taký pozvoľný prirodzený vývoj. Pribúdali noví ľudia, vznikali mladé manželstvá, začali sa rodiť deti. Niekoľko posledných rokov sme mali návštevnosť na nedeľnej bohoslužbe cez 50 ľudí vrátane detí. V čase, keď som bol súčasťou odboru Rady s názvom PLANT, sa ma vtedajší vedúci odboru Tomáš Grulich spýtal, či by som nezvážil možnosť vstupu do vikariátu so zámerom, aby sa Svätý Jur stal zborom. Ja som si nikdy nemyslel, že budem kazateľom. Dlhé roky pracujem v kresťanskej organizácii Hlas pre Krista, a tá pozícia mi sedí. Modlil som sa však a nejako som vnímal, že ma Pán Boh pozýva na túto cestu. Vstúpil som do vikariátu, no a keď som ho mal dokončiť, tak sa začal celý potrebný kolobeh týkajúci sa nášho osamostatnenia sa, vzniku zboru, mojej ordinácie atď.. Vlastne celý minulý rok sme ro-

bili krok za krokom. Významnou bola Konferencia CB v Prešove v máji 2019, ktorá odhlasovala súhlas so vznikom nášho zboru a ja som bol ordinovaný za kazateľa CB. To, čo sa dialo po máji, je len dôsledkom tejto Konferencie. V novembri som bol zvolený za správcu jurského zboru a bolo zvolené nové trojčlenné staršovstvo zboru. Momentálne máme 24 členov.

Na prvých, už zborových, bohoslužbách bolo, okrem hostí, tuším viac malých detí, ako dospelých?

Dobrá diskusia o Nežnej revolúcii

Áno, je to dané našim zložením. Rodiny majú v priemere tri deti, takže sa často stáva, že keď deti odídu na besiedky (máme tri vekové skupiny), tak na kázeň zostane len hŕstka dospelých. A ja sa veľakrát pýtam, či to stojí za to, pripravovať si 6–8 hodín kázeň pre pár ľudí. Samozrejme, že odpoveď je áno. Tiež je skvelé, že máme ľudí ochotných slúžiť, viesť tie besiedky a iné potrebné oblasti v zbore. Keď vidím tie naše deti, hovorím si, toto budú tí, ktorí budú v budúcnosti tento zbor viesť. Modlím sa, aby naše deti uverili čo najskôr v Pána Ježiša ako svojho Pána a Spasiteľa.

Ako stanica ste vyvíjali množstvo mimozborových aktivít? Aké a prečo?

Ak chceme, aby zbor rástol, tak potrebujeme tvoriť vzťahy s ľuďmi. Keďže drvivá väčšina našich členov pracuje v Bratislave, tie prirodzené kontakty z práce nepomáhajú až tak v raste nášho spoločenstva. Vari jedinou skupinou, ktorá buduje prirodzené vzťahy v Jure, sú mamičky na materskej dovolenke. Preto potrebujeme vytvárať platformy na kontakt a rozhovor. Okrem nedeľnej bohoslužby vytvorili členovia nášho zboru rôzne

menšie či väčšie projekty, ktoré oficiálne nepatria pod CB Svätý Jur, no sú s nami prepojené cez konkrétnych ľudí. Existuje tu OZ Mozaika, ktoré dlhé roky slúži deťom a teenagerom v Jure. Je tu Mamiklub, Rodinné centrum Jurko. Najväčším projektom je každopádne pobočka Cirkevnej základnej školy Narnia v Pezinku. Povzbudzujeme našich členov aj k zapájaniu sa do mestských projektov a aktivít. Jeden z našich členov vedie napr. jurských dobrovoľných hasičov. Vníname podporu aj od vedenia mesta, čo nás nesmierne teší. Sme v partnerskom vzťahu s Acadiou

Istropolitánu Novou, v ktorej priestoroch mávame naše aktivity. Samozrejme ma tiež teší, že s terajším bratom farárom ECAV Michalom Koreňom sme priatelia.

Všetky tieto aktivity tvoria potrebné podhubie aj pre hlbšie rozhovory o hľadaní zmyslu života, o viere, o Bohu.

Spomenul si CZŠ Narnia v Pezinku. Aká je teraz vaša účasť na živote školy?

Iniciátorom a dlhoročným ťažníkom školy je riaditeľ Roman Baranovič, ktorý je tiež podpred-

nie v škole sú vytvárané mnohé ďalšie nadväzné aktivity a vzťahy. Nevieť si ani predstaviť, akým iným spôsobom by Cirkev bratská mohla získať také dobré meno v širokej verejnosti, aké má vďaka Narnii. Sekulárni ľudia, ktorí často nemajú s cirkvou nič spoločné, túžia dať svoje deti do cirkevnej školy zriadenej maličkou Cirkvou bratskou. Každý rok máme približne trikrát viac záujemcov o prvý ročník ako vieme kapacitne zvládnuť. No nie je to zázrak?!

Čo Vám tieto mimozborové aktivity priniesli a prinášajú?

V prvom rade je to o vytváraní vzťahov, autentickejšť. Snažíme sa byť tam, kde život naozaj beží. Niekedy sa mi totiž zdá, že v Cirkvi bratskej hovoríme o evanjelizácii, ale ide o bublinu, ak sa veci síce budeme snažiť robiť teologicky správne, no tak, že sa vlastne pohybujeme mimo priestoru, kde prebieha život obyčajných necirkevných ľudí. My nevidíme nejaký úžasný a rýchly rast, no máme vzťahy s mnohými ľuďmi v Jure, v Pezinku a okolitých dedinách. Pre mňa je obrovským zadostučinením, keď riaditeľka Academie Istropolitany príde na naše slávnostné bohoslužby a so slzami v očiach hovorí o našej otvorenosti a bezpodmienečnom prijatí, tak to o niečom svedčí. Chceme byť svetlom a soľou, ale tak, aby sme si to mysleli nielen my, ale aby to tak vnímali i naši spoluobčania. Veríme, že takto môžeme vyjaviť Krista ľuďom, ktorí sú skeptickí voči dnešnej cirkvi.

Podme k tebe. Najskôr predstav krátko svoje civilné pôsobenie...

Ako som už spomenul vyššie, pracujem už viac ako 23 rokov v Hlase pre Krista. Bol som prvým slovenským zamestnancom tejto organizácie. Od roku 1996 som postupne vystriedal službu s filmom *Ježiš*, športovú sekciu s názvom *Athletes in Action*, a teraz som vo vedení našej organizá-

cie, pričom sa zameriavam práve na spoluprácu s cirkvami v oblasti misie a zakladania nových zborov. Inak – vyštudoval som Fakultu telesnej výchovy a športu v Bratislave ako učiteľ telesnej výchovy a nemeckého jazyka. Počas tohto štúdia som sa stal kresťanom.

Priblíž trochu činnosť organizácie Hlas pre Krista.

Hlas pre Krista je občianske združenie, slovenská pobočka známej kresťanskej organizácie Campus Crusade for Christ. Na Slovensku sme dlhé roky robili projekt s filmom *Ježiš*. V súčasnej dobe sa zameriavame na službu študentom v Bratislave, Košiciach a jednotlivcom po celom Slovensku, ďalej na tzv. Digitálne stratégie (pozri: everystudent.sk), službu zborom (GCM) a *Athletes in Action*, teda službu skrze šport.

Takže využívaš aj svoje pôvodné odborné vzdelanie – pedagóg športovcov?

13 rokov som pracoval práve v sekcii Hlasu pre Krista s názvom *Athletes in Action*, teda športovci v akcii. Na nejaký spôsob sa neustále v mojom živote a službe viera, pedagogika a šport prekrývajú. Som kazateľ, misionár, člen Správnej rady našich škôl, bežec a veľký športový fanúšik

Ako na tvoje rozhodnutie, stať sa kazateľom, zareagovala manželka Monika, rodina, okolie?

Monika ma v mojom rozhodnutí podporovala. Treba povedať, že u mňa sa toho zasa až toľko nezmenilo. Získal som oficiálny status a akúsi pečať cirkvi, no na môj bežný život to malo zatiaľ len malý efekt. Vlastne robím to, čo som robil aj doteraz, len mi pribudlo viac formálnych povinností. Som totiž správcom zboru, no nie som plateným pracovníkom cirkvi. Naďalej pokračujem vo svojej práci v Hlase pre Krista. Zároveň v rámci CB som aj novým členom Rady CB a Evanjeliizačno-misijného odboru Rady.

sedom nášho staršovstva. V škole je dnes viac ako 200 detí v 9 triedach. V päťčlenom vedení školy sú momentálne traja členovia nášho zboru. Ja osobne viem v škole Radu rodičov a som členom Správnej rady školy. Deti sa stretávajú s Bibliou pravidelne a systematicky. Ak už toto nenazvať šírením dobrej správy evanjelia, tak neviem, čo iné. Aj po viac ako 6 rokoch fungovania môžem povedať, že peziňská Narnia je zázrak. No za tým zázrakom stojí nesmierne obetavá práca mnohých skvelých ľudí, obzvlášť našich učiteľov a vychovávateľov. Samozrejme skrze dia-

Uvedomuješ si, že kazatelia „rotujú“? Ako vidíš svoju perspektívu z tohto hľadiska. Si ochotný ísť v budúcnosti tam, kde ťa bude cirkev potrebovať?

Áno, uvedomujem si, že stať sa kazateľom v Cirkvi bratskej znamená mať základnú ochotu presťahovať sa, keď človeka Pán Boh niekam povolá. Zároveň však som to prvotné rozhodnutie robil s tým, že chceme, aby vo Svätom Jure vznikol zbor. Ja mám 48 rokov, a čo bude po 7 rokoch, keď mi skončí obdobie, na ktoré som bol zvolený v Jure, to sa neodvažujem povedať.

Byť samostatným zborom je závažné rozhodnutie, nielen pre kazateľa, ale aj pre členov... máte nejakú konkrétnu predstavu, zmení sa v živote spoločenstva niečo?

Zdá sa mi, že je to niečo podobné, ako keď sa už dospelé dieťa rozhodne odsťahovať z rodičovského domu. Získa slobodu, no zároveň potrebuje platiť účty, mať zodpovednosť za to, čo sa pokazí, či za to, aby mal čo jesť, lebo mama s otcom už chladničku nenaplnia. Aj my sme stáli pred množstvom nových výziev. Potrebovali sme zvoliť staršovstvo, volebnú komisiu, hospodára, revízorov zboru. Robíme krok za krokom a učíme sa za pochodu. Na taký malý počet členov je toho dosť veľa. Sme vďační za cenné rady tak od Štefana Evina, Dáši Danelovej, Daniela Pastirčáka a mnohých ďalších. Potrebujeme modlitby ľudí, ktorí čítajú tento rozhovor, ale nie len ich, no a samozrejme Božiu milosť. Sme veľmi krehkí, a stačí, aby nám z akéhokoľvek dôvodu vypadli dve či tri rodiny členov,

a môžeme mať problém. No tiež veríme, že Pán Boh bude pridávať ďalších, ktorí v Neho uveria a náš zbor sa stane ich duchovným domovom.

Čo pre teba znamená – byť kazateľom v cirkvi?

Je to služba, zodpovednosť a výsada. Uvedomujem si pokušenie moci a narábania so slovami. Zároveň kazateľ je aj sprostredkovateľom, akýmsi mostom medzi Božím Slovom a poslucháčmi. Treba mať bázeň pred Bohom i určitú odvahu na to, aby kazateľ nekrivil Bibliu, ale naopak, aby ju svojím výkladom dokázal objasňovať ďalším. Som vďačný Pánu Bohu, že v tomto čase môžem slúžiť práve tu v Jure, kde som obklopený láskavými, Boha milujúcimi, a s mojimi slabosťami zhovievavými bratmi a sestrami.

S rodinou

MYSLÍM, ŽE SOM?

EMIL KOMÁRIK

Pri rozmyšľaní o povahe ľudskej mysle sa človek nevyhne trochu naivnej teológii. Tvorcovia nikajsko-carhradského vyznania kresťanskej viery použili v jeho texte zvláštny výraz „verím v... stvoriteľa sveta *viditeľného* aj *neviditeľného*“. Teológovia majú vo výklade tohto textu jasno, *viditeľný* svet je materiálny, pozemský, *neviditeľný* svet je nebeský, duchovný, mimozemský alebo nadpozemský. Moderný skeptický vedec súhlasí s existenciou *viditeľného*, materiálneho sveta, aj keď jeho materiálnym základom sú elementárne častice, čo sú skôr matematické vzorce ako *viditeľná* skutočnosť. Predstava reálnosti *neviditeľného* sveta vyvoláva v duši vedca zdesenie.

Skúsme si však predstaviť, že na zemi existuje *neviditeľný* svet a že nás veľmi intímne obklopuje a naplňa. A je to svet stvorený ľuďmi. Vlastne každým človekom vždy znova. Mám na mysli svet, ktorý nie je *viditeľný*, ale je počuteľný. Svet slova a hudby. Je to svet pozemský a niet nijakej pochybnosti o tom, či a dokonca ani, ako je stvorený.

Slovo je zvláštny jav. Je to iba zvuk vytvorený v ľudskom hrdle, o ktorom aspoň dvaja ľudia vedia, čo označuje. Tí dvaja ľudia, to je v prvom rade matka a dieťa. Ľudská reč sú slová usporiadané do výpovedí a príbehov. A tým, že existuje skupina ľudí, ktorá im rozumie, oddeľuje sa takéto spoločenstvo od všetkých ostatných, ktorí nerozumejú. Spev vzniká rovnako ako slová, v tom istom orgáne, ale nepotrebuje tlmočníka. Nevyjadruje to, čo vieme, ale to, čo cítime. Zvuky ako nástroj komunikácie ľudí aj oddeľujú, ale zároveň i zjednocujú.

Slovo a hudba nie sú iba komunikačné kódy. Vládnu úžasnou mocou, ktorá dokáže stvoriť, čiže vymyslieť a vybudovať celý svet ľudského ducha, ľudskú technológiu, infraštruktúru sveta, ľudské spoločenstvá a ich osobité kultúry, ľudskú spiritualitu, umenie, vedu, proste celý ten *neviditeľný* svet ducha v jeho slovnej a zvukovej podobe ale i realizovaný v neživom materiáli.

Neviditeľný svet slova a hudby je pozorovateľným dôkazom, že sebariadenie človeka je kvalitatívne odlišné od všetkého, čo dokážu a čím disponujú živočíchy. Mysel' zvierat je nerozlučne spätá s aktuálne prítomnou realitou vnímanou zmyslami. Zviera žije len v prítomnosti a len v reálnom svete. Socha Lenina a Jana Pavla II. sú pre holuba objekty úplne rovnakej kvality. Pre človeka v tom istý rozdiel je. Prínajmenšom sa líšia menom. Opičie mláďa vychovávané ľuďmi dosiahne úroveň vývinu, ktorá sa rovná úrovni štvorročného dieťaťa, a potom sa vývin zastaví, zatiaľčo ľudské dieťa práve šartuje svoju hviezdnu ľudskú existenciu.

Používanie jazyka je úroveň, na ktorú sa ani primáty, najinteligentnejšie živočíchy, nikdy nedostali. Nie je ho možné vysvetliť len ako nástroj komunikácie, pretože na jazyku nie je najdôležitejšie to, čo rozprávame druhým ľuďom, ale to, čo človek rozpráva sám sebe a ako sa rozpráva sám so sebou. Lebo človek nevie spoznať nijakú vec, kým ju nevie pomenovať.

Zrozumiteľným spôsobom, ktorým by bolo možné túto rozdielnosť vysvetliť, je predpoklad, že človek, rozumejme ľudský jednotlivec, disponuje riadiacou sústavou, ktorá umožňuje *riadiť fungovanie* zložitých ľudských spoločenstiev. Ďalší predpoklad, ktorý treba zaviesť do vysvetľova-

nia jedinečnosti človeka je, že okrem sociálneho bytia, kde jednotlivec je mravčekom, ktorý robí to, čo všetci ostatní, každý jednotlivec sa stáva aj *osobnosťou*, jedinečnou, neopakovateľnou bytosťou s vlastným programom života. Prekračuje svoje obmedzenia dané mocou a prítomnosťou druhých a dokáže sám *tvoriť a pracovať* a ako prejav najvyššieho stupňa organizácie života, *riadiť a organizovať aj individuálny život jednotlivca*, ktorý je konzumentom, udržiavateľom a tvorcom, tohto ľuďmi stvoreného sveta.

Postupne tak človek vyrastá do stavu, keď sa snaží prekročiť aj obmedzenia toho, čo sa deje tu a teraz, a snaží sa vstúpiť do sveta, ktorý nemôže vidieť a dozvedá sa o ňom iba z rozprávania. A je to svet, ktorému nerozumie, a ktorý prevyšuje ľudské chápanie. Najmarkantnejším príkladom tajomstiev z tohto sveta je odpoveď na otázku „prečo musím zomrieť“. Odpoveď na takéto otázky nedostaneme. Takže, nakoniec, sme na tom podobne ako mláďa šimpanza, ktoré sa naučí mnoho vecí a aj zopár slov, podobne ako ľudské dieťa do štvrtého roku života, a potom sa pred ním svet ľudí beznádejne uzavrie. ■

(Z pripravovanej knihy
doc. Emila Komárika
o sebariadení človeka.)

PRVÁ A POSLEDNÁ

Hneď na úvod musím povedať, že názov (titulok) dnešnej témy PRVÁ A POSLEDNÁ je naozaj len veľmi symbolický. Len obrazne pomenúva, čo sa počas januárových nedeľ (12. a 19.) dialo v zboroch Cirkvi bratskej vo Svätom Jure a v Bratislave na Cukrovej. V nedeľu 12. januára bolo v modlitebných priestoroch vo Svätom Jure slávnostné zhromaždenie pri príležitosti zriadenia nového zboru v tomto malebnom podkarpatskom mestečku. Slávnosť viedol a zbor oficiálne uviedol do života predseda Rady Cirkvi bratskej Štefan Evin. A prvú kázeň v novom zbore nemal nový kazateľ Milan Mitana, ale bývalý kazateľ materského zboru z Bratislavy **Daniel Pastirčák**. A naopak, v nedeľu 19. januára mal **Milan Mitana**, nový kazateľ nového zboru, poslednú kázeň v materskom zbore v Bratislave na Cukrovej. Obidve tieto kázne – úvahy, vám na nasledujúcich stránkach prinášame spolu s fotografiami **Bohuslava Piatku** zo slávnostného zhromaždenia vo Svätom Jure. **(BoP)**

ŽIŤ SVOJ KRST – VŽDY V KONCI A ZAČIATKU

(Mat 3, 13–17, Ján 1, 23 –26,
Iz 44, 1– 5)

DANIEL PASTIRČÁK
(Kazateľ zboru CB Kaplnka v Bratislave.)

Bolo treba prejsť úzkou uličkou, prehupnúť sa mostom ponad potok a zaparkovať vedľa dlhého, trochu ošumelého baraku. Vstúpiť nízkymi dverami medzi police plné vyradených kníh s pečiatkou miestnej knižnice. (Vždy som si nejakú z nich odniesol ako výslužku.) Tu ste nás čakávali. Stoličky a pár kresiel postavených do kruhu a na nich zo 10 mladých mužov a žien. Tak si spomínam na naše prvé stretnutia moji milí svätí z Juru.

Začiatok v konci

Bol to tehotný čas. Zárodok bol tu. Bol potrebný čas, aby sa nový život, čo ste v sebe nosili, narodil v podobe živého spoločenstva schopného starať sa o seba. Dnes bude to narodené dieťa pokrstené na samostatný zbor. Možno ste pri prvých stretnutiach mali dojem, že vás chcem od úmyslu pripojiť sa k Cirkvi bratskej odradiť. Priznávam sa, spočiatku som mal obavu, či vaše rozhodnutie nie je iba únikom pred sklamaním z vášho pôvodného cirkevného spoločenstva. Obával som sa, že podobné sklamanie vás časom čaká i medzi nami. Ak vás malo vaše rozhodnutie priviesť k niečomu novému, potrebovalo byť nesené pozitívnymi motívmi. O tom boli naše prvé stretnutia. V opustenej knižnici vyradených kníh sme spolu premýšľali nad zmyslom Ježišových blahoslavenstiev: O pokore, o pozitívnom účinku prijatého trápenia, o odpustení i o tom, že ťažisko zmyslu nášho úsilia je v službe ľudskému spoločenstvu. To všetko vo vás bolo, nebol to únik, ale vôľa k novému začiatku. Preto ste našli odvahu opustiť istotu zabehnutých spôsobov a začať ako malí, neznámi, uprostred svojho mestečka, svoj život z ničoho. Potrebovali ste skončiť, aby ste mohli začať. Videl som, ako ten zárodok postupne rastie. Museli ste si obhájiť svoju nečakanú prítomnosť v info- centre pred očami obce. Po všetky nasledujúce roky ste si ten prvotný étos uchovali. Otvorenie skončiť a začať niečo nové, ak si to vyžiada život. Moje prianie na cestu vášmu novému zboru je práve toto: Aby ste si ten étos konca a začiatku, niesli so sebou do ďalších rokov.

Cirkev dnes slávi Sviatok Krstu Pánovho. Krst je v slovenskej spoločnosti masovo rozšíreným ja-

vom, pre väčšinu je však iba kultúrnou zvyklosťou, neznamená viac, ako zápis do matriky. Pod nánosmi kultúrnych zvykov sa nám duchovný zmysel krstu stratil. Nuž pokúsme sa nanovo uzrieť stratený zmysel krstu: Predstavme si tú evanjelióvu scénu: Skupiny pútnikov prichádzajú na breh Jordánu. Putujú zo všetkých kútov Palestíny. Na brehu rieky si stavajú šiatre. Horia pred nimi táborové ohne. Čo tu hľadajú? Majú naliehavý pocit, že čosi podstatné sa v ich živote musí zmeniť. Zosobnením tej zmeny je divoký muž púšte – Ján. Odišiel na púšť zo sveta, v ktorom nechcel žiť. Jeho radikálny životný štýl sa stal známim nádeje, že zmena je možná. Davy prichádzajú za ním. Deje sa čosi zvláštne. Centrum náboženského života bol doteraz v Jeruzalemskom chráme. Teraz, akoby sa to centrum presunulo k Jordánu. Tu je chrámom púšť a otvorené nebo, oltárom je rieka a jediným kňazom Ján. Čo sa tu deje? Jednoduchý rituál. Ľudia zostupujú do rieky, nechávajú sa zmáčať vodou a potom vystupujú von. Rieka je znakom konca a začiatku. Zostupom do rieky starý život končí, výstupom začína nový. To je pôvodný zmysel krstu.

Potreba nového začiatku je zrozumiteľná. C. S. Lewis napísal, že ak kráčame nesprávnym smerom, najrýchlejšia cesta vpred je vrátiť sa naspäť. Je však možný nový začiatok života? Veď život, tak ako mi bol daný, zmeniť nemožno. Ja som bol ja v okamihu narodenia, telo naprogramované v jazyku DNA. Jeho biologické i psychické vlastnosti zmeniť nemožno. Telo, ktorým som, nemôžem vymeniť za iné – nové telo. Musím jednoducho pokračovať. Odžiť si svoj život od narodenia až do smrti.

Zmena v krste

Dnes človek hľadá nový začiatok v zmene vonkajšej situácie: Staré vzťahy vymení za nové, Staré bývanie, prácu, mesto či krajinu vymení za novú. Rýchlo však zistí, že v novej situácii sa dejú staré veci. Veď zmenou vonkajšej situácie človek neunikne sám pred sebou. Život, ako nám je daný, zmeniť nemožno. Zmeniť môžem iba svoj základný postoj k životu. To je tá zmena, ktorú označuje sviatosť krstu.

Medzi pútnikmi pri Jordáne je i ten, kto sa stane hlavnou postavou evanjelia. Spolu s ostatnými zostúpi do rieky a presvedčí Jána aby ho pokrstil. Na konci evanjelia sa ako vzkriesený zjaví svojim učeníkom: *Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi – povie, Chodte a získavajte mi učeníkov vo všetkých národoch. Krstíte ich v mene Otca, Syna i Ducha Svätého.* Pohyb krstu prišiel od rieky Jordán až k vám do Svätého Jura. Dnes je nám prítomný v akte založenia nového cirkevného zboru

– v krste toho malého tela Kristovho, ktorým ste. Pozrime sa na ten proces očami proroka Izaiáša. Izaiáš akoby dovidel do hlbín budúcnosti. Za prorokým obrazom môžeme tušiť Jordán a Jána v Palestíne 1. storočia, Jeruzalem v čase Letníc – zrodenie cirkvi i zrodenie ďalších a ďalších duchovných prebudení, cez ktoré znamenie krstu postupuje históriou.

Čo vlastne Izaiáš videl? Obraz nečakanej premeny. Púšť sa mení v živú záhradu. Zem je naplnená vlhkosťou. Vysmädnutá pustatina hltavo pije vodu neba. Boží Duch preniká do vyprahnutej pôdy ľudí, prináša to, čo ich životu chýba. Preniká k spiacim semenkam pod zemou. Povstáva nová generácia života, potenciál skrytý pod zemou sa prebúda.

Znamenie krstu vidíme rok čo rok v jarnej prírode. Ako sa ten zázrak deje na ľudoch? Počujeme hlasy. Čo hovoria? Dávajú si mená. Mená, aké pred tým nemali. *Ja som Hospodinov* – prehlási jeden. *Som Boží* – napíše druhý.

Práve v tomto premenovaní samého seba spočíva skrytá moc krstu. Skutočná premena totiž nastane iba tam, kde novým spôsobom odpovedám na bytostné otázky: Odkiaľ prichádzam, kto som, kam idem?

Som sám svoj

Keď som mal 15, ktosi sa ma priateľsky opýtal: „Či si?“ „Som sám svoj!“ odpovedal som príkro. Tá odpoveď vyjadrovala zápas môjho dospievania. Môj život je môj, nie je to život mojich rodičov, ani mojich učiteľov, školy, či spoločnosti. Je to môj život, rozhodujem o ňom ja a nikto iný. Potreboval som dospieť, osamostatniť sa, no zašiel som príďaleko: „Nepatrím nikomu iba sebe!“ Poprel som v sebe základnú skutočnosť, že všetko kým som, je mi darované z bytia, čo ma presahuje. Uzatvoril som sa imperatívu pravdy a dobra nado mnou. Ak *som sám svoj* – hovorím pravdu, iba ak pravda zodpovedá mne samému. Tam, kde mi pravda nezodpovedá, prekrútim ju podľa svojho vlastného. Ak som sám svoj, konám dobré iba vtedy, keď to zodpovedá môjmu zámeru. Tam kde mi dobro nevyhovuje, svoje zlo nazvem dobrom. To moje „Som sám svoj!“ sa mi postupne stalo väzením. Potreboval som radikálne preznačenie identity „Nie, nie som sám svoj, som tvoj, Bože! Nepatrím sebe, patrím Pravde a Láске!“

K prorokovmu pohľadu pripojme pohľad Krista. Prorok sa díva zhora, Ježišov pohľad je pohľadom zdola, z hlbiny zeme, v ktorej je ukryté ono semienko. Čo sa so semenkom stane, keď doň vnikne vlaha nebeskej vody? Umiera. Tvrdá škrupinka praská, otvára sa plodné zraniteľné vnútro, aby z neho vy-

Boh vo mne začína tam,
kde ja sám v sebe končím.

klíčiilo steblo nového života. Umieram životu, ktorý som žil sám sebe, sám zo seba, škrupinka môjho izolovaného ja praská, vstupuje do mňa božia voda Ducha a spája ma s Bohom. Boh vo mne začína tam, kde ja sám v sebe končím.

Moja zmena postoja k sebe môže byť dlho pripravovaná, no v rozhodujúcom momente sa musí udiat naraz. V jedinom bode konca a začiatku. Musím skončiť, aby som začal. Ak som klamal, používal som lož, kde sa mi to hodilo a neprestanem s tým tak, že budem každý deň klamať o trochu menej. Musím s klamstvom skončiť, aby som vstúpil do pravdy. Ak zlyhám a uchýlim sa k lži znova, je potrebné v kajani vrátiť sa znova k tomu bodu konca a začiatku. Krst je jediným aktom, označujúcim účasť na Kristovej smrti a vzkriesení, no predstavuje spôsob života, ktorým žijem po všetky dni. Je to život v konci a začiatku. A netýka sa to iba etických otázok, týka sa to i celkovej životnej otvorenosti, bez ktorej niet tvorivého života. Žiť život v konci a začiatku, znamená žiť okamihy života otvorené slobode božej tvorivosti. Ježiš učeníkom povedal: *Nové víno nenalievajú do starých mechov, lebo mechy sa roztrhajú a víno vytečie. Nové víno nalievajú do nových mechov a zachová sa oboje.* V živote krestana sa tak na vrchole vlny vždy staré spája s novým. *Každý zákonník, ktorý sa stal učeníkom nebeského kráľovstva,* povedal Ježiš svojim učeníkom, *je ako hospodár, ktorý vynáša zo svojho pokladu staré a nové veci.*

Koniec v začiatku

O tomto živote rodiacom sa zo smrti Ježiš často hovoril: *Kto si chce zachrániť dušu, stratí ju, kto však stratí dušu pre mňa, nájde ju. Ak pšeničné zrnko, čo padne do zeme, neodumrie, zostane samo, ak odumrie, prinesie úrodu.* Kristus je práve toto – ko-

nec a začiatok pôsobiaci v nás: *Ja som Alfa i Omega, prvý a posledný, počiatok i koniec.* Žiť svoj život v Kristovi znamená – žiť pomínuteľné chvíle života tak, aby boli otvorené večnosti. „Zbožňovať Boha v ľudskej podobe a nepoškrvniť pri tom jeho božskosť, môžeme len ako rodiaci sa alebo umierajúci.“ Napísala Simone Weilová. A pokračuje: „Smrť: Okamžitý stav bez minulosti i budúcnosti. Nevyhnutný pre prístup k večnosti. Filozofovať, znamená učiť sa umierať. Modliť sa je ako umieranie.“ Iba v konci a v začiatku je človeku prístupná večnosť. Ten koniec a začiatok je však prítomný v každom okamihu nášho času. Byť v Kristovi znamená byť neustále vo svojom konci a počiatku – v smrti a vzkriesení. *Ak ste boli spolu s Kristom vzkriesení, hľadajte to, čo je hore...* píše Pavol, *lebo ste zomreli a váš život je skrytý s Kristom v Bohu.* To miesto, kde do času vstupuje večnosť, je nám prístupné tu a teraz. V každej chvíli tam môžeme zostúpiť v modlitbe srdca. Modlitba je pohyb úplného súhlasu vôle; v Bohu prijímam svoj koniec – v tom konci prijímam celý svoj život tak, ako mi bol daný – od prvého okamihu až dokonca. Modlitba je pohyb úplného odovzdania vôle; v Bohu sa vkladám do svojho počiatku, v ňom sa odovzdávam tomu, kým ešte nie som, kým sa v Bohu ešte iba stávam. Toto vám prajem na vašej ceste, aby bol váš život životom krstu v pokračujúcej modlitbe. Aby ste sa pre Svätý Jur stali viditeľným znamením, že premena života je možná. Tak ako Ján pri Jordáne. Takým znamením však nemôžu byť číre slová, môže ním byť iba viditeľná prítomnosť premeneného života vo všetkých vašich vzťahoch. Nuž žite život blahoslavenstiev – Buďte každý jednotlivo i všetci spoločne v Kristovi – v Alfe a Omge vo svojom počiatku a konci. ■

(Svätý Jur – k založeniu zboru, 12. 1. 2020)

Členovia staršovstva zboru vo Sv. Jure: (sprava) Janka Lučeničová, Andrej Doba, Roman Baranovič

BYŤ KOMUNITOU PRAVDY

MILAN MITANA

(Kazateľ zboru CB vo Svätom Jure.)

V minulú nedeľu naštartovanej sérii zamyslení o desatore a komunite budeme dnes pokračovať ôsmym alebo deviatym prikázaním – podľa delenia, ktoré si vyberiete. Nevyslovíš krivé svedectvo proti svojmu blížnemu. Teda je zrejmé, že v tomto cykle kázni nejdeme pekne po poriadku, ale tak trochu postmoderne – chaoticky.

Niektó povedal, že toto prikázanie je presne na svojom mieste, pretože mu predchádzajú tri iné príkazy, ktoré keď človek porušil, väčšinou skončil na súde – vražda, cudzoložstvo, krádež. Preto v úzkom slova zmysle je naše dnešné prikázanie varovaním pred falošným svedectvom pri súdnom spore. Nevyslovíš krivé svedectvo proti svojmu blížnemu.

Nás však samozrejme zaujíma ten širší kontext. Aj Tomáš Akvinský vo svojom výklade Desatora vraví o dvoch kontextoch: súdnom a kontexte spoločenskej komunikácie.

My sa zameriame na kontext verbálnej komunikácie v rámci komunity cirkvi.

Možno ste aj vy mali takú fázu života, v ktorej ste sa začlenili do nejakého spoločenstva cirkvi, napríklad, sem, na Cukrovú, a prvé mesiace sa vám zdalo, že ste medzi anjelmi. Takmer všetci boli prívetiví, milí, ochotní, usmievaví, pekne sa vyjadrovali, modlili... no nebo na zemi. Dokonca vo vás možno vznikol pocit – ja sem vlastne nepatrím, ja som príliš prízemný, plný vnútorných rozporov, chýb a hriechov. Postupne ste však zisťovali – s menším či väčším sklamaním – že tí anjeli vlastne nemajú krídla a vlastne to ani nie sú anjeli, ale obyčajní ľudia z mäsa a kostí. Ľudia, ktorí sa poväčšine snažia žiť podľa toho, ako to Biblia vysvetľuje, no ide im to naozaj len čiastočne. Postupne ste zisťovali, že aj kresťan je, žiaľ, iba človek, v ktorom sa mieša pravda s nejakou mierou lži. No a ak je v nejakom ľudskom spoločenstve 300 ľudí, tak je tam 300 srdiec, v ktorých sa unikátne mieša to pravdivé s tým nepravdivým, to objektívne s tým subjektívnym. Byť komunitou pravdy, ako hovorí titulok dnešnej úvahy, teda nechce nič menšieho ako zázrak.

Keď som rozmýšľal nad touto témou, tak mi napadlo, že táto úvaha by mohla mať aj s týmto úvodom len 5 minút, a fakt by jej výpoveď mohla stačiť. Teda, podstatu možno povedať jednou vetou: Hovorte pravdu, nehovorte lož. Bodka.

Toto je fakt dobré vodítko. Držte sa ho. Amen.

Nie, budem pokračovať, aj keď som si naozaj nie istý, či to tým, čo ďalej poviem, len nepokazím

a nezahmlím. V čom je komplikácia tej jednoduchšej a jasnej vety: Hovorte pravdu, nehovorte lož?! To vodiťko by fungovalo, ak by človek dokázal žiť priezračne čisto ako bytosť stvorená na Boží obraz, nepostihnutá hriechom. Vieme však, že tak to nie je. A srdce každého z nás má aj slepé miesta a zákutia temnoty. Pokiaľ ide o našu verbálnu komunikáciu v spoločenstve cirkvi, tak najzložitejšie je to vtedy, keď si začneme myslieť, že iní majú tých tmavých zákutí viac ako ja. To sa deje vtedy, keď v nejakom bode svojho života s Bohom prestanem brať svoju vlastnú hriešnosť a potreby skutočnej dennodennej premeny vážne a začnem hrať hru na príliš svätého.

Príklad. Keď počujem priamu výzvu typu: „Bratia a sestry, mali by sme si hovoriť pravdu v láske...“, hneď mám podozrenie, že ide vlastne o hru a daný človek chce povedať inú vetu: „Potrebujem vám niečo povedať, čo nebude veľmi milé, no týka sa to nás všetkých (teda lepšie povedané vás všetkých), a už to v sebe neviem dlhšie dusiť...“. Slovo láska je v jeho vete len akousi zásterkou a hrou.

O tvorení komunity

No – ale ako potom vytvárať komunitu pravdy? Ako žiť s inými, rôznymi, mať ich rád, aj keď majú iný názor, no nerezignovať na pravdu v komunikácii?! Ja som si na pomoc vzal niekoľko pasáží z Jakubovho listu. Ako možno viete, Jakub je praktik. Dáva dôraz na činy. Je však zaujímavé, že jeho list je pretrhaný pasážami o tom, ako majú kresťania verbálne komunikovať. Teda v Jakubovom porozumení je otázka dobrej, pravdivej, nekrivej komunikácie jednou z kľúčových oblastí.

Pripomeniem dva verše z prvej kapitoly Jakubovho listu: V 19. verši píše: *Nech je každý človek rýchly, keď treba počúvať, pomalý, keď má hovoriť, pomalý do hnevu.* A vo verši 26 sa píše: *Ak si niekto myslí, že je ctiteľom Boha, a jazyk si nedrží na uzde, klame tým sám seba a jeho zbožnosť je márna.*

POČÚVANIE MUSÍ PREDCHÁDZAŤ HOVORENIU.

Píše Jakub – ponáhľajte sa rozprávať? Aj v spoločenstve cirkvi sú ľudia, ktorí vám chcú ako malé deti hneď vyzozprávať všetky novinky... a často sú to samozrejme novinky z druhej ruky o iných ľuďoch. Akvinský vo výklade tohto prikázania hovorí o piatich druhoch ľudí, ktorí toto prikázanie porušujú: nactiutŕhači – teda poškodzovatelia povestí, poslucháči nactiutŕhačov, klebetníci, pochlebovači alebo lichotníci a tí, čo stále repcú, stále sa sťažujú. Jakub v tejto pasáži vo verši 26 hovorí dosť priamo, že aj kresťania, ktorí nevedia ovládať svoj jazyk, si o sebe myslia, že sú ctiteľmi Boha! No Jakub nekompromisne konštatuje, že oni iba klamú samých seba a ich zbožnosť je márna. To sú tie hry, ktoré vďaka temným zákutiam v našich srdciach, hráme aj ako dlhoroční nasledovníci Krista.

BYŤ DOBRÝM – „RÝCHLYM“ – POSLUCHÁČOM.

Napriek tomu, že sa píše o rýchlosti, Jakub vlastne vraví, že na počúvanie si treba nájsť čas, pomalosť, pozornosť. Skúste si v mysli vybaviť, kto sú vaši pozorní poslucháči. S kým sa radi rozprávate preto, lebo viete, že vás ten človek počúva nielen ušami, ale srdcom a s plnou pomalou pozornosťou. V mnohých prípadoch to zrejme budú jednoduchí ľudia, ktorí nie sú nejakými známami.

BYŤ USKUTOČNOVATEĽOM SLOVA, NIELEN POSLUCHÁČOM.

Jakub pokračuje k presahu od teórie k činom, od počutých slov ku skutkom. Máme byť uskutočnovateľmi slova, nielen poslucháčmi (Jk 1, 22). A znovu upozorňuje na sebaklam tých, ktorí si myslia, že kresťanstvo je len o slovách, o teológii, o teórii, o počúvaní. Ale to by bola už iná téma.

OVLÁDNUŤ SVOJ JAZYK.

V tretej kapitole potom Jakub vlastne nadväzuje na 26. verš prvej kapitoly a akoby pokračuje takým veľmi živým pripodobnením jazyka k zubadlám koní, ku kormidlu lode, či malému ohníku.

³ *Keď koňom dávame do papule zubadlá, aby nás poslúchali, usmerňujeme tým aj celé ich telo.* ⁴ *Alebo si predstavte aj lode: Hoci sú také veľké a ženú ich prudké vetry, usmerňuje ich celkom malé kormidlo, kamkoľvek chce kormidelník.* ⁵ *Tak aj jazyk je síce malým údom, ale dokáže veľké veci. Pozrite: Aký malý oheň, a aký veľký les zapáli!* ⁶ *Aj jazyk je oheň, svet nepravosti. Medzi našimi údmí je zasadený ako ten, čo poškvŕňuje celé telo a rozpaľuje kolobeh života, sám podpalovaný peklom.* ⁷ *Všetky druhy divé zveri aj vtákov, plazov a morských tvorov môže skrotiť človek a aj skrotil,* ⁸ *ale jazyk, toto nepokojné zlo, plné smrťaceho jedu, nik z ľudí nemôže skrotiť.* (Jk 3, 3–8)

Jakub nakoniec konštatuje:

⁹ *Ním dobrorečíme Pánovi a Otcovi a ním preklíname ľudí, stvorených na Božiu podobu.* ¹⁰ *Z tých istých úst vychádza dobrorečenie i kliatba. Bratia moji, nemá to tak byť!* (Jk 3, 9–10)

MAŤ SRDCE PLNÉ BÁZNE PRED HOSPODINOM, NIE ZÁVISTI, NEZNÁŠANLIVOSTI A NEDOBRÝCH MYŠLIENOK O INÝCH ĽUĎOCH.

Celá pasáž končí jeho rozlíšením medzi múdrosťou zhora, a tým, čo on nazýva prízemnou, telesnou a diabolskou „múdrosťou“ (Jk 3, 13–18)

Prízemné, telesné, diabolské viaže s čím? S naším srdcom. Píše, že v srdci môžeme mať horkú závisť a neznášanlivosť. Z nich potom podľa Jakuba pramení nepokoj a všetko možné zlo.

Vlastne, aj autor Prísloví (Prísl. 23, 15–19) hovorí niečo podobné:

Ak bude múdre tvoje srdce, budú tvoje pery hovoriť, čo je správne. Napomína, aby naše srdcia neboli plné myšlienok o iných ľuďoch - hriešnikoch,

Nový zbor v Jure prišli pozdraviť: Marta Jendeková (riaditeľka Academia Istropolitana Nova), kazatelia Cirkvi bratskej Slavoj Poloha (B. Bystrica), Daniel Jurčo (ST. Turá), za staršovstvo zboru BA- Čukrová Jozef Bán a Juraj Klementovič (riaditeľ kancelárie RCB)

ale aby bolo naše srdce plné myšlienok a bázne pred Hospodinom.

MENÍŤ SA MÚDROŠŤOU ZHORA.

Naproti tomu dáva Jakub múdrosť zhora. A skúste si teraz znovu predstaviť osobu, ktorá sa vám aspoň trochu spojí s nasledovnými vznešenými Jakubovými charakteristikami. Osobu, ktorá má múdrosť zhora a vyznačuje sa čistotou, pokojamilovnosťou, vládňosťou, ústretovosťou, plnosťou milosrdenstva a dobrého ovocia. Táto osoba pristupuje k iným bez predsudkov a bez pokrytectva. A teda v konečnom dôsledku rozsiera pokoj. Prišiel vám na myseľ niekto z vášho okolia, alebo je to príliš vysoko nastavená latka?! (Jk 3, 17–18)

BYŤ KRISTOCENTRICKÝ.

Mne ten popis samozrejme hneď evokoval Krista. My máme vďaka našej netrpezlivosti a tomu, čo sa deje v našich srdciach, veľakrát takú predstavu

o pravdivej komunite, že vždy a za akýchkoľvek okolností by sme mali verbalizovať, čo si práve myslíme, že je pravda. No ale predstavte si, čo by asi zaznelo, ak by tebe Pán Boh vždy a za akýchkoľvek okolností verbalizoval detailne, ako si práve na tom, ako je na tom tvoje srdce?! Čo ak by tu a teraz na stene postupne prebehli naše najhriešnejšie myšlienky iba z dnešného dňa?! To by si bulvár zgustol. Kristus je tým jediným, kto dokonale napĺňa obraz múdrosti zhora. On jediný je dokonalým poslucháčom i komunikátorom. Ak máme uši a srdcia otvorené, tak v ten pravý čas začujeme od neho slovo povzbudenie, reč milosti či priame napomenutie. On jediný nikdy nevypovedal žiadne krivé svedectvo voči nikomu. On je náš Spasiteľ.

NAVZÁJOM SA NEOHOVÁRAŤ A NESÚDIŤ.

Jakub pokračuje napomenutím aj vo 4. kapitole, kde vyzýva vo verši 11 k tomu, aby sa kresťania navzájom neohovárali a nesúdili.

NEŽALOVAŤ. VAŠE ÁNO NECH JE ÁNO, VAŠE NIE NECH JE NIE.

A ani v poslednej kapitole neprestáva a zdôrazňuje, aby kresťania na seba nežalovali, ale radšej boli vytrvalí a znášali utrpenie. A vo verši 12 zakončuje pasáž o komunikácii návratom k jasnej Ježišovej výzve: *Vaše áno nech je áno a vaše nie nech je nie.*

Ak chcete ešte hlbšie porozumieť, ako teda zaobchádzať s verbálnou komunikáciou, študujte Jakubov list, Žalmy a Príslovia. Napr. v žalmoch a prísloviach sa slovo pery ako symbol rozprávania vyskytuje viac ako vo zvyšku celej Biblie dohromady.

Pred záverom

Už v raji zaznela prvotná lož...Budete ako Boh! Pokiaľ mojím východiskom v komunikácii s mojimi bratmi a sestrami nebude odmietnutie tohto klamu, odmietnutie neomylnosti a v každej jednej komunikácii pokorné zvažovanie možnosti, že sa môžem JA myliť, tak sa ďalej nedostaneme.

Minulú nedeľu povedal Jozef Kerekréty, že milovať Boha znamená vždy celistvosť, veľa detailov a súvislostí. Zrelosť komunikácie je o mnohých detailoch, súvislostiach a celistvosti. Nejde len o vyslovené slová. Ide o motívy a postoje nášho srdca, o trpezlivé a vhodné načasovanie, o empatické počúvanie, o očný kontakt, o autentickú snahu porozumieť druhej strane čo najpresnejšie, o pripustenie si možnosti, že nedokážem porozumieť celému kontextu, o pripustenie si možnosti, že sa môžem myliť, o vnímanie toho druhého ako Bohom stvorenej a Bohom milovanej bytosti.

Záver

Myslím, že nebudem pochlebovačom a lichotníkom, ktorých v nedobrom svetle spomína Akvinský, keď poviem, že pre mňa bolo tých 13 rokov verbálnej komunikácie s mnohými z vás tu obrovským darom. Nenapadá mi situácia, kedy by som povedal, že niekto z Cukrovej vyslovil krivé svedectvo voči Milanovi Mitanovi. Asi taká situácia bola, lebo ani vy ani ja nie sme anjelmi, ale nenapadá mi. Práve naopak, múdrosť, zhovievavosť a láskavosť vás starcov a stareniiek, priateľskosť, žičlivosť a realističnosť vás rovesníkov, radosť, úsmev a živosť vás mladších – to všetko mi bude hrozne, ale hrozitánsky chýbať. Nepochybujem o tom, že jurské spoločenstvo je dnes samostatným zborom aj vďaka vašej láske, vašej dôvere, vašim slovám vychádzajúcim zo srdca plných Božej dobroty a prajnosti. Jur a Bratislava nie sú geograficky ďaleko. Budeme sa vídať, no dnes je mi ťažko na duši. Lúčenia nemám rád.

Ale aj naďalej nás spája náš milujúci Boh. A tak nech na záver zaznie spoločné :

Počujte, ľudia!

Hospodín je náš Boh,

Hospodín jediný!

(Úvaha Milana Mitanu zaznela v Bratislave na Cukrovej ulici dňa 19. januára 2020 v rámci cyklu „Desatoro a komunita“ na bohoslužbe, na ktorej sa novozaložený zbor vo Svätom Jure lúčil so svojím materským zborom CBBA Cukrová.) ■

CIRKEV BRATSKÁ V 20. A 21. STOROČÍ

KALENDÁRIUM VII

(70-te – 80-te roky)

Tzv. normalizácia v 70-tych a 80-tych rokoch znamenala obnovenie komunistických reštrikcií z predchádzajúceho obdobia. Okrem iného:

- Štát vyžadoval nielen lojalitu, ale aj aktívnu podporu politiky štátu. Cirkvi sa mali angažovať v „mierovom hnutí“. CB bola zapojená v *Kresťanskej mierovej konferencii* (KMK), založenej už 1958, ktorá usporadúvala *Všekresťanské mierové zhromaždenia*. [Podľa niektorých zdrojov mala KMK slúžiť komunistickému zámeru priniesť tzv. teológiu oslobodenia do reálneho sveta.]
- V CB boli organizované týždňové pobyty mládeže pod názvom „mierový seminár“, najčastejšie na Veľkej Lhote na Morave. Povinná prednáška o mieri však tvorila len nepatrný zlomok z ostatných užitočných duchovných a priateľských aktivít mládeže.
- Štátne orgány evidovali deti, ktoré boli prihlásené na vyučovanie náboženstva a znevýhodňoval ich, napríklad, pri štúdiu na ľudovej škole umenia alebo pri záujme o štúdium na strednej a vysokej škole.
- V roku 1975 bola zvyčajná výročná májová Konferencia Cirkvi bratskej na Slovensku a Spoločná konferencia v Čechách úradmi preložená na september kvôli oslavám 30. výročia oslobodenia.
- V 80-tych rokoch už niekoľko študentov z cirkvi absolvovalo štúdium na pedagogickej fakulte v odbore liečebná pedagogika, keďže tento odbor sa primárne nezameriaval na základné školstvo, ale na hendikepované deti, ktoré boli pred očami verejnosti ukryté v ústavoch.

V roku 1982 komunisti povolili návštevu významného amerického baptistického misionára a evanjelistu Billyho Grahama v Československu. Ten 2. novembra 1982 kázal na bohoslužbe v bratislavskom zbore.

Viacere zbory získali darom zo zahraničia elektrický organ. Veľmi sa o to pričínili kazateľ Samuel Leith zo Southamptonu v Anglicku.

(Autorská poznámka: „Normalizácia“ bola na Slovensku vnímaná menej negatívne ako v Čechách z viacerých dôvodov: nepostihla také množstvo ľudí ako v Čechách, keďže tu takmer nefungoval necirkevný dissent; zákon o federácii priniesol Slovensku väčšiu samostatnosť; pokračovala modernizácia Slovenska, ktorá znamenala vyšší relatívny kvalitatívny posun v životnej úrovni ako v Čechách; občania Slovenska sa všeobecne menej zaujímalí o politiku, keďže ich materiálne potreby boli výraznejšie saturované ako predtým; okrem združstevňovania tu nebola veľká nostalgia za

zrušením živnosti a za znárodneným súkromným vlastníctvom, lebo oproti Čechám boli predtým živnosti a obchody prevažne v rukách Židov a tie boli arizované už za Slovenského štátu (zjednodušene by sa dalo povedať, že Slovákom toho komunizmus až „tak veľa nevzal“); represie po Pražskej jari mali na Slovensku miernejší priebeh ako v Čechách, o čo sa zrejme pričínili aj Slováci – jednak prezident Gustáv Husák a tiež hlavný ideológ Komunistickej strany Vasil' Bilak.)

12. 10. 1984 polícia vo Vranove nad Topľou zatkla Jána Juhaščíka, jeho syna Jána (zo zboru v Prešove) a ešte dvoch mužov, ktorí pašovali Biblie a náboženskú literatúru cez hranicu do Sovietskeho zväzu. Juhaščíkovci strávili vo vyšetrovacej väzbe v Košiciach 8 mesiacov. (Odsúdili ich na 14 mesiacov nepodmienečne, no polovicu trestu im odpustili vzhľadom na dobu strávenú vo vyšetrovacej väzbe.)

V 70-tych a 80-tych rokoch napriek normalizácii úrady dávajú postupne povolenie na vznik nových zborov a výstavbu modlitební:

Tomu predchádzali náročné niekoľkoročné rokovania so štátnymi orgánmi, ktorých úlohou bolo práve oslabovať pôsobenie a vplyv cirkví.

Vo všetkých prípadoch išlo o vznik zborov na miestach, kde predtým boli dlhé roky stanice už existujúcich zborov, predovšetkým na východnom Slovensku. So vznikom zborov bolo spojené aj zriadenie cirkevných budov – modlitební. Zvyčajne boli vedené na meno súkromného vlastníka – člena cirkvi.

1. 7. 1970 zbor v Bardejove

1. 1. 1987 zbor v Starej Turej

1. 3. 1988 zbor v Michalovciach

1. 4. 1989 zbor v Banskej Bystrici

(Autorská poznámka: Aj dnes je prekvapujúce, že v rokoch politickej normalizácie štátne orgány povolili vznik štyroch nových zborov Cirkvi bratskej a rekonštrukciu alebo výstavbu modlitební (osem stavieb). Je možné, že za tým bola aj určitá taktika štátu, ktorý na príklade maličkej Cirkvi bratskej, ktorej umožnil zriadiť zbory s kazateľmi a modlitebňami, ukazoval, že aj v komunistickom Československu je náboženská sloboda. A pokorne sebakriticky musíme priznať, že priazeň štátnych orgánov bola niekedy asi vykúpená nevedomou alebo aj vedomou kolaboráciou niektorých ľudí z cirkvi s režimom. Na druhej strane, cirkvi nenápadne pomáhali aj ľudia, ktorí mali na úradoch určitý vplyv alebo kompetencie a pritom sa s cirkvou viditeľne neidentifikovali.) ■

Spracoval Štefan Evin (Zoznam použitej a študijnej literatúry je k dispozícii v redakcii.)

HISTORICKÝ KONTEXT

Koniec prvej svetovej vojny bol na jednej strane obrovským triumfom víťazných krajín a národov, na druhej potupou porazených mocností. Vojna naplnila Štefánikove slová, ktoré pred svojou rodinou vyslovil pri pohrebe svojho otca rok pred atentátom na Františka Ferdinanda: blíži sa čas, keď budeme proti sebe bojovať v nepriateľských armádach. Už tu kdesi boli prvé zárodky ďalšej svetovej vojny, kým dôvodom silnejšieho antisemitizmu bolo hlavne časté vyhýbanie sa Židov prvému vojnovému besneniu (ak teda odhliadneme od rôznych povier a konšpiračných teórií) a neskôr aj ich značná účasť medzi komunistami. Paradoxným javom tiež bolo, že tak fašizmus ako aj jeho hlavný politický nepriateľ komunizmus vyrastal z tých istých koreňov – zlej sociálnej situácie prehlbovanej hospodárskou krízou.

Švajčiarsko si počas prvej svetovej vojny dokázalo udržať svoju stáročia budovanú a dobre vyzbrojenú neutralitu a dokonca ani Hitlerove Nemecko sa tohto suseda nesnažilo podmaniť. Avšak podľa súčasných zistení mali politickí predstavitelia krajiny helvétskeho kríža už v roku 1942 vedieť o dianí v koncentračných táboroch. Napriek týmto zisteniam švajčiarska vláda v auguste 1942 nariadila masový návrat utečencov do ich pôvodných štátov, a tak fakticky tisíce Židov poslala na smrť. Švajčiarsko pritom ako banková veľmoc zohrala pre Nemecko dôležitú úlohu pri praní peňazí a privlastňovaní židovského majetku.

Ani tieto fakty však neznižujú zásluhy niektorých Švajčiarov podieľajúcich sa na záchrane mnohých príslušníkov prenasledovaného národa. Takým bol napríklad brat Roger, zakladateľ komunity v Taizé, ktorej piesne sú dôverne známe aj v kruhoch slovenskej Cirkvi bratskej. ■

Keď do rúk beriem pero, aby som povedal niekoľko slov o Stodolovi, o majstrovi techniky, o jemnom a pritom pevnom mužovi, cítim, že sú moje vyjadrovacie schopnosti príliš obmedzené, aby som sa k takému človekovi zachoval tak, ako si zasluhuje. (Albert Einstein)

VYNÁLEZCA Z LIPTOVA (Aurel Stodola)

Dejiny ľudského myslenia majú takmer samých kladných hrdinov, a to aj napriek tomu, že poznanie, ktoré sa zrodilo v ich hlavách, bolo častokrát použité na strane zla. Na tróne dejín vedy sedí strapatý pán Albert. Práve jemu je zároveň pripisovaný vznik najničivejšej zbrane v histórii ľudstva. My však začnime pekne poporiadku v Liptovskom Mikuláši. Tu, v časti zvanej Vrbičica, sa v roku 1859 narodil Aurel Bohuslav Stodola. Jeho otec patrila k miestnym obyvateľom, ktorí v Mikuláši zveľaďovali tradíciu garbiarstva. Aurel Stodola študoval v Levoči, Košiciach a na univerzitách v Budapešti, Nemecku, Švajčiarsku, Francúzsku. Jeho meno je späté so švajčiarskym mestom Zürich. V roku 1892 začal pôsobiť na slávnej technickej vysokej škole a už tu zostal do konca života. Jeho výskum sa zamerával predovšetkým na parné a plynové (spaľovacie) turbíny. Stodola významne prispel k vývoju technického pokroku ľudstva. Pozornosť vedeckého sveta vzbudil najmä 1157-stranovým dielom *Parné turbíny a ich výhľady ako strojov poháňaných tepelnou energiou*. Turbíny umožňovali lepšie využitie parného (či iného) pohonu a dnes sa využívajú napríklad v leteectve. O 4 roky do züríškejskej školy nastupuje študent židovského pôvodu Albert Einstein, z ktorého čoskoro vyrastie najslávnejší vedec všetkých čias. Aj keď Aurel a Albert dosiahnu obrovské výsledky a uznania, ich mysle sa nikdy neuzavrú len do vedeckých výpočtov. Stále ich bude zamestnávať vzťah k svojmu milovanému národu, ako i problém nespravodlivosti a ľudského utrpenia vo svete. Stodolovou odplatou zničujúcej (1. svetovej) vojne bolo jeho skonštruovanie umelej pohyblivej ruky pre mužov, ktorí sa domov vrátili zranení. O jeho veľkom srdci svedčí aj udalosť, keď mu jedna belgická továrň z vdaky za jeho rady poukázala 60 000 frankov. Aurel Stodola si ich nenechal, ale poskytol ich chudobným študentom. Jeho kolega Albert Einstein sa zas stal hlasným odporcom rastúcej nenávisti zachvacujúcej nemecký národ. Jeho obavy sa naplnili prepuknutím 2. svetovej vojny, ktorá bola pre Eisteina o to zraňujúcejšia, že vedomosti, ktoré pre ľudstvo získal, boli použité na zostrojenie atómovej bomby. Tento vynález skazy síce pomohol ukončiť vojnu, no zanechal po sebe spúšť a množstvo utrpenia. Einstein sa tak, aj spolu s ďalším Albertom – evanjelickým misionárom A. Schweitzerom, až do svojej smrti zasadzoval za mier a proti zneužitiu atómových zbraní. Profesor Stodola však v tom čase už bol odídenny tam do Božej blízkosti, kde bude panovať večný mier. Jeho telo neskôr previezli do rodnej zeme na vrbičský cintorín v Liptovskom Mikuláši, no jeho vedomosti sa dodnes využívajú – jeho parné čerpadlo z roku 1928 stále nenápadne pracuje v radnici švajčiarskeho mesta Ženeva, aby tamojší úradníci mohli v teple a pokoji slúžiť svojim občanom.

Poznanie a veci, ktoré nás obklopujú sú ovocím ľudského myslenia, ktorým nás obdaroval Boh. Je však na nás, či ho budeme používať s dobrým zámerom alebo zle a sebecky. ■

Pavol Trúsik

HOKEJOVÁ YMCA

IGOR PLŽ, pracuje v obchodnej sfére na pozícii manažéra pre kľúčových zákazníkov v jednej nadnárodnej spoločnosti. Dlhé roky je aktívny v martinskom klubovom hokeji na rôznych pozíciách. Je členom výboru YMCA na Slovensku a vedie miestne združenie YMCA v Martine. Od roku 2018 je aj členom športovej komisie mesta Martin. Porozprával sa s ním B. PIATKO.

YMCA a hokej...?

Hokej je na Slovensku, čo sa týka diváckeho záujmu, šport číslo jeden. Ja osobne si rád zahrám futbal, je to aj jedna z ďalších aktivít nášho združenia YMCA v Martine. Hokej však intenzívne sledujem od základnej školy. Dlhodobo pracujem v klubovom hokeji, spočiatku som bol fotograf, potom PR manažér

a v poslednej dobe som riadil marketing v hokejovom Martine. Hokej je na Slovensku fenomén a hokejový zápas je nie len športová, ale aj spoločenská udalosť. Bola príležitosť, aby sme robili misiu cez hokej na Slovensku, na základe kontaktov a spolupráce s HMI (Hockey Ministries International) z Kanady a my sme túto možnosť využili. Na Slovensko

už 17 rokov prinášame iný pohľad na hokej resp. na šport pre mladých hokejistov.

Kto sú Vaši klienti (nemám rád to slovo) – pracujete s deťmi, mládežou, dospelými?

Ako organizácia robíme futbalový krúžok, pravidelne (minimálne jedenkrát týždenne) už viac ako 15 rokov. Krúžok navštevujú

mladí rôznych vekových skupín, ale aj veľa dospelých YMCArov, ktorí už majú svoje rodiny a aj týmto spôsobom udržujeme kontakt. V minulosti sme robili aj futbalový krúžok pre deti. Čo sa týka hokeja, aktuálne robíme každé leto kresťanský hokejový kemp pre deti od 7 do 15 rokov, tento rok prvýkrát zvažujeme vytvoriť priestor pre hráčov v –dorasteneckom veku do 17 rokov.

Ako do toho vmontúvate kresťanstvo?

Kresťanstvo je prirodzenou súčasťou nášho kempu, deťom však kresťanské hodnoty nevnučujeme, snažíme sa ich inšpirovať a ukázať im, že nič, čo sa v tomto svete deje, nie je náhoda. Od malých detailov, ako je vedenie detí, aby nenadávali, až po kresťanskú výchovu a osobné rozhovory s vedúcimi či trénermi. Čerešničkou na torte sú svedectvá

hráčov, ktoré si mladí hokejisti a hokejistky môžu vypočuť počas večerného programu. Neľakal som sa, že hokejisti radi spievajú. Na kempe máme, tak ako to na táboroch býva, počas večerného programu hudobný doprovod a pre deti je to obohacujúci zážitok. Už dlhé roky je hymnou kempu „Náš Pán On je kráľov Kráľ“.

Čo vás k tomu vedie?

Prečo to robíte?

Pochádzam z kresťanskej rodiny a od narodenia som súčasťou martinského evanjelického zboru. Viera v Boha je pre mňa dôležitejšia ako viera v seba samého. Vždy bolo mojim snom robiť misiu cez šport. Športovci sú väčšinou ambiciózní ľudia, ktorí chcú víťaziť a mali by byť vzormi. Už počas športovej kariéry je jasné, že len športovanie, ako také, nie je garanciou, že budete úspešní

a stanete sa vzorom pre našu spoločnosť. Ponúkame preto športovcom možnosť rozvíjať sa aj po osobnostnej a duchovnej stránke. Toto ma veľmi fascinuje a naplňuje, byť nástrojom a súčasťou procesu premeny detí na vyzreté osobnosti. Pre mňa osobne je misia medzi mladými športovcami silnou motiváciou aj pri mojom nasledovaní Krista. Pre nás všetkých sú Božie zázraky, ktoré spoločne v YMCA zažívame, veľkým povzbudením do budúcnosti.

YMCA je organizácia, ktorá sa usiluje o harmonický rozvoj človeka, jeho ducha, duše a tela (ako symbolizuje červený rovnostranný trojuholník, ktorý má YMCA vo svojom znaku). Cez YMCA sa na Slovensko dostali športy ako volejbal a basketbal, venovali sa mu hlavne miestne združenia YMCA v Bratislave a Banskej Bystrici. Vďaka letným táborom organizovaným Ymkou sa tieto športy neskôr rozšírili po celom Slovensku. YMCA na Slovensku aktuálne organizuje kresťanský hokejový kemp, ktorý sa uskutoční od 19. do 24. júla 2020 v Martine. Od druhej polovice februára, bude možnosť prihlásiť mladých hokejistov a hokejistky na stránke www.hockeyministries.sk. ■

SVĚDECTVÍ ŽIVOTEM

ŽIVÉ SLOVO

V jižní Číně žil věřící zemědělec, který měl na sva-hu kopce rýžové pole. V období sucha musel toto pole zavlažovat. K tomu používal šlapacího kola, kterým čerpal vodu ze zavlažovacího kanálu.

Jedné noci jeho soused prokopával hráz, dělící jejich pozemky, a tím voda z horního pole vytekla na pole sousedovo. Přes den věřící bratr opravil díru v hrázi a načerpal ještě více vody než předtím den. Soused však opět porušil hráz, a tak se to opakovalo několikrát. Když milý bratr již nevěděl, co si počít, šel se poradit s ostatními věřícími: „Zkouším být trpělivý, ale to se nesetkává se žádoucí odezvou u mého souseda. Je mé počínání správné? Co mám dělat?“

Potom se všichni společně za tuto věc modlili. Závěrem jeden bratr řekl: „Pokud se pokoušíme dělat pouze to, co je správné, potom jsme velmi

ubohými křesťany. Naši povinnosti je dělat mnohem více než jen to, co je správné a co se od nás očekává.“

Tato slova na věřícího zemědělce mocně zapůsobila. Druhý den ráno nejprve načerpal vodu na spodní pole svého souseda a odpoledne na své. Pak voda zůstala na jeho rýžovém poli. Soused byl tak zmaten a ve svém nitru zasažen, že své chování změnil. Později uvěřil a stal se také věrným následovníkem Pána Ježíše.

Z tohoto příběhu je vidět, jak velmi záleží na vnějším projevu křesťanova života. Vždyť vhodné nebo nevhodné chování bývá mnohdy průkaznější než ústní svědectví. Buďme pravými Božími svědky pro neobrácené, slabé ve víře, doma i v církvi, aby náš život byl životem svědectví. ■

(Živá slova, 1980, vybral Peter Kailing)

STRETNUTIE S BIBLIOU

ŠTEFAN ŠEVČIK

(Poverený vedením Slovenskej biblickej spoločnosti.)

Foto: TOMÁŠ SPIŠÁK

V januári sa na Radnici v Banskej Bystrici uskutočnila výnimočná výstava Biblií, ktorá v takom rozsahu exemplárov (viac ako 300 ks) a jednotlivých prevedení, na Slovensku ešte nebola realizovaná. Na výstave boli prezentované Biblie naprieč vekmi (najstaršia 400 ročná, najmladšia z októbra 2019), ale aj formátmi (pre deti, mládež, športovcov, armádu, slabozrakých, nepočujúcich, do vody ...), vo viac ako 35 jazykoch z celého sveta (poľsky, maďarsky, čínsky, perzsky, ...) a vo všetkých slovenských prekladoch (ekumenický, katolícky, evanjelický, roháčkov, rómsky...).

Výstavu organizuje Slovenská biblická spoločnosť spolu so súkromným zberateľom Michalom Lapčákom. Organizovanie akcie nadväzuje na akcie a podujatia, ktorými si počas tohto roku Biblie bude cirkev pripomínať dôležitosť existencie „Knihy kníh“ – Biblie, ktorá ľudstvo sprevádza celou jeho históriou.

Slovenská biblická spoločnosť si v tomto roku pripomína 30 rokov od svojho založenia, keď v roku 1990 ju založili predstavitelia všetkých kresťanských cirkví na Slovensku. Od čias svojho vzniku neustále pracuje výhradne na ekumenickom princípe a jej vrcholným dielom je text ekumenického prekladu Biblie do súčasného slovenského jazyka, na ktorom pracovali odborníci zo všetkých kresťanských cirkví dlhých 19 rokov.

Dnes tento text Božieho slova je základom pri vydávaní rôznych publikácií a materiálov pre väčšinu vydavateľov, práve z dôvodu akceptovania tohto textu všetkými kresťanskými cirkvami a spoločenstvami na Slovensku.

Zorganizovanie výstavy podporili predstavitelia všetkých cirkví a cirkevných spoločenstiev a pridali sa k nim aj predstavitelia miestnej samosprávy, keď záštitu nad podujatím prevzali Predseda BBSK Ján Lunter a Primátor Banskej Bystrice Ján Nosko.

Už vo februári si výstavu mohli pozrieť v Prešove a pre veľký záujem sa pripravuje jej pút po viacerých mestách Slovenska. ■

Rubriku Misia redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s VLADIMÍROU VRAJOVOU.

Za posledný rok sa môj život zmenil takmer na nepoznanie. Jeden kamarát to nazýva druhým najdôležitejším „áno“ v jeho živote (prvé je samozrejme, keď vstúpi do nášho života Pán Ježiš). Vo februári som sa zasnúbil s kolegyňou Rebekou a 6. júla sa z misionára Romana a misionárky Rebeky stal misijný tím Mészárošovcov. V novembri sme sa potom vrátili do Tanzánie už ako manželský pár.

MANŽELIA MISIONÁRI

ROMAN MÉSZÁROŠ (Misionár v Tanzánii)

Rebeka

Čo je Rebečinou pracovnou náplňou pri preklade Biblie? Rebeka pracuje ako lingvistka (jazykovedkyňa). Náplňou jej práce je spolu s Tanzánčanmi z rôznych jazykových skupín hľadať spôsob, ako čo najlepšie zapisovať ich jazyky. Počas toho skúma zvuky v týchto jazykoch, robí množstvo nahrávok a tiež skúma gramatiku týchto jazykov. Toto je práca, ktorej sa lingvisti musia venovať pred začatím prekladu Biblie aj počas neho. Druhá časť jej práce je kontrola pravopisu prekladu biblických textov v týchto jazykoch. Mnohé jazyky tu používajú dlhé a krátke samohlásky, alebo tón. Pri jednej takejto chybe, kde mali prekladatelia napísať dlhú samohlásku, sa zmenil význam slova „plakať“ na „kopat“ (v Skutkoch 9, 39). V tomto texte ženy oplakávajú (bharakuura) ženu, ktorá práve zomrela. Keď sa význam slova zmení, môže to znamenať, že jej už kopali (bharakura) hrob. Iný zaujímavý príklad môže byť, keď bol Pavol zadržaný (araangarirwa) v Cézareji (Skutky 25, 4). Stačí iba drobná chybička a môžete sa dočítať, že Pavol tam bol milovaný (arang'arirwa).

V druhej polovici minulého roka bolo hlavnou náplňou Rebekinej práce práve kontrola prekladov

Novej Zmluvy v jazykoch simbiti a kabwa. Dúfame, že ľudia z kmeňov Kabwa, Simbiti a niekoľkých ďalších, ktoré rozprávajú veľmi podobnými jazykmi, budú mať preklad Novej Zmluvy k dispozícii už tento rok.

Štúdium prekladu Biblie

Ja som začiatkom minulého roka pokračoval v štúdiu prekladu Biblie v Anglicku. Počas štúdia sme sa venovali rôznym oblastiam, ktoré je potrebné zvážiť pri preklade. Zaoberali sme sa tým, ako robiť preklad, ktorý znie prirodzene v cieľovom jazyku. Tiež sme sa zaoberali rôznymi problémami pri komunikácii, ktoré je potrebné zvážiť pri preklade; tieto nastávajú pri pochopení biblického textu, kultúry a gréckeho jazyka, ale aj v cieľovom jazyku a kultúre.

Jedným z predmetov bol samotný preklad Biblie. Tu sme mali za úlohu študovať a preložiť biblickú pasáž z 2. listu Korintánom 7, 2–13a, a venovali sme sa rôznym problémom, ktoré pri preklade nastávajú. Počas prekladu som musel spraviť rôzne rozhodnutia. Napríklad, aké informácie dať do úvodu, aby pomohli čitateľovi lepšie pochopiť text. Ako preložiť slovo „pokánie“, ktoré som nakoniec

neprekladal nejakým iným slovom alebo frázou, lebo je to niečo, čo v slovenčine používame a bol to stále najvhodnejší pojem. Ako preložiť frázu „spravte nám miesto vo svojich srdciach“, ktorú som preložil „prijmite nás vo svojich srdciach“. Keďže rovnako, ako rôzne knihy Biblie boli adresované primárne špecifickým skupinám pred 2000 a viac rokmi, aj ja som si zvolil, pre akú skupinu je môj preklad primárne určený a kto mu má primárne rozumieť. Tou skupinou boli slovenskí tínedžeri. Následne som si pripravil otázky ohľadne prekladu, aby som s niekoľkými našimi tínedžermi vyskúšal, či je preklad zrozumiteľný a dobre pochopený, prípadne, kde mohol byť preklad scestný alebo mu nerozumeli.

Krátky úryvok z výsledného prekladu:

Pavlova láska ku Korinťanom

² Prijmite nás vo vašich srdciach! Veď sme sa k nikomu nezachovali nečestne, nikoho sme nezviedli na zlé, ani sme nikoho nezneužili. ³ Týmto vás nechcem kritizovať; však som vám už povedal, že máte miesto v našich srdciach, milujeme vás na život a na smrť. ⁴ Máte moju dôveru a chválim sa vami, som plný potešenia a prekypujem radosťou aj napriek všetkému trápeniu.

Prvé manželské kroky

Po tom, ako sme sa zobrali, sme od konca augusta do začiatku októbra spolu vyučovali v Anglicku. Vyučovali sme budúcich Wycliffe misionárov. Medzitým sme sa stretli s množstvom našich podporovateľov a mali sme tiež príležitosť hovoriť o našej službe v zboroch v Británii aj na Slovensku. Boli sme povzbudení záujmom mnohých ľudí a sme vďační za ľudí, ktorí rozšírili okruh našich modlitebných alebo finančných podporovateľov. Taktiež dúfame, že aj skrz tieto stretnutia si bude Pán Boh

povolávať do služby prekladu Biblie vo svete ďalších a ďalších ľudí.

Návrat do Tanzánie

Na začiatku novembra mi boli udelené pracovné víza na nasledujúce dva roky, a tak sme sa koncom novembra vrátili do Tanzánie. Rebekine víza boli zamietnuté, proti tomu rozhodnutiu sme sa odvolali a stále čakáme na odpoveď.

Problém s pracovnými povoleniami však nemáme len my, týka sa množstva ďalších organizácií, ktoré pôsobia v Tanzánii. Mnohí naši kolegovia zo zahraničia, ktorí sú zapojení do prekladu Biblie musia pracovať na diaľku, niektorí museli prestať pracovať úplne. Pre naše vedenie to znamená, že musíme hľadať spôsob, ako priniesť Božie slovo Tanzánčanom v ich rodných jazykoch s čo najmenším počtom kvalifikovaných zahraničných pracovníkov. Na druhej strane, sme na tento krok pripravení asi najlepšie ako sme kedy boli. Množstvo prekladov Novej Zmluvy sa blíži ku koncu a budú čoskoro k dispozícii. Je však otázne, či budeme môcť začať akékoľvek ďalšie preklady v jazykoch, ktoré preklad stále potrebujú; a takýchto je naprieč krajinou stále veľa.

Mňa najbližšieho polroka čaká práca s tímom jazyka ikoma, dokončenie prekladu a všetkých priprav na publikovanie celej Novej Zmluvy. Niekoľkí misionári mi povedali, že je veľkým požehnaním, keď máme príležitosť byť na konci tohto dlhého procesu a byť svedkami žatvy – toho, keď uvidíme ovocie tej dlhoročnej práce mnohých a mnohých ľudí. Je pre mňa privilegium slúžiť kmeňu Ikoma v tomto čase a teším sa, keď im budeme koncom tohto roka odovzdávať preklad Biblie v ich jazyku.

Modlitby

Môžete spolu s nami ďakovať Hospodinovi za to, ako nás previedol týmto rokom – za úspešné štúdium, začiatok spoločného života, vyučovanie budúcich misionárov – prekladateľov Biblie, Rebekine skontrolovanie pravopisu celej Novej Zmluvy v jazyku simbiti a môj začiatok práce a plánovanie publikovania Novej Zmluvy v jazyku ikoma.

Prosíme modlite sa, aby Rebeke bolo udelené pracovné povolenie. Modlite sa za mňa, múdrosť a vytrvalosť pri práci s prekladateľmi do jazyka ikoma, za to, aby ľudia z tohto kmeňa mali Božie slovo nie len v ich jazyku, ale tak, aby mu rozumeli. A najmä sa modlite za to, aby toto Božie slovo bolo v srdciach ľudí a aby premieňalo životy, lebo pre toto prekladáme Bibliu. Modlite sa aj za nás, náš manželský život tu, v Tanzánii.

Ak máte záujem sa za nás modliť a odoberať náš pravidelný mesačný list, prípadne zapojiť sa ako finanční podporovatelia alebo vás Pán Boh povoláva k tomu, aby ste sa k nám pridali aj na misijnom poli, radi vám poskytneme ďalšie informácie a budeme vďační, ak sa stanete súčasťou tejto služby. ■

Stahovanie v Tanzánii a následná cesta

UŽITOČNÁ BARLIČKA

TOMÁŠ KOVÁČ sa už viac ako dvadsať rokov venuje práci s deťmi, dorastom a mládežou. Spolu s rodinou žije v Bernolákove a pôsobí v miestnom baptistickom zbore. V roku 2004 založil s ďalšími členmi zboru občianske združenie Prístav. O misijnej práci v Bernolákove a o aktivitách občianskeho združenia sa s Tomášom rozprávala VLADIMÍRA VRAJOVÁ.

Začnime tým, ako si sa dostal k práci s deťmi a mladými ľuďmi.

Ešte pred tým, než som odišiel na vysokú školu študovať katechetiku, som vedel, že ma Pán volá do práce s deťmi a dorastencami. Ako dobrovoľník som sa zúčastňoval aktivít Detskej misie, nejaký čas som pôsobil v mládežníckom stredisku Kompas v Žiline, po ukončení štúdia som sa zamestnal v reedukačnom detskom domove v Tomášove. Neskôr som mal príležitosť poskytnúť sociálnu pomoc, ale aj priblížiť Božiu lásku mladým ľuďom, ktorí trávil väčšinu svojho voľného času na uliciach Petržalky. O svojom povolaní do služby mladým som nikdy nepochyboval, vždy mi bolo jasné, že to je miesto, kde ma Boh chce mať.

Oveľa ťažší bol pre mňa samotný krok viery, poslušnosti a dôvery voči Pánovi pri začatí konkrétnej služby, a to hlavne po tom, ako som sa oženil. Iné je, keď ťa Boh povolá do práce v cirkvi ako slobodného, iné je, keď ti dá spolu so službou aj zodpovednosť manžela, otca a živiteľa rodiny. Spolu s manželkou sme museli skúmať, čo je pre nás dôležitejšie – či dobre platená práca v sekulárnom prostredí, či služba Pánovi a dôvera, že on nás materiálne zabezpečí.

Takýto zápas si viedol aj vo chvíli, keď ste v zbore uvažovali o založení občianskeho združenia...

Presne tak, založenie občianskeho združenia bolo veľmi dôležitým míľnikom v živote nášho zboru

i v živote mojej rodiny. V tomto období dostal náš zbor do správy cirkevnú budovu, ktorá bola postavená po vojne ako sirotinec a neskôr prebudovaná na resocializačné zariadenie pre narkomanov. Získaním týchto priestorov sa nám otvorili dvere k tomu, aby sme v Bernolákove rozbehli takú istú prácu s adolescentmi, akú som dovtedy vykonával v Petržalke. Pragmaticky sme založili občianske združenie Prístav, aby sme nadobudli právnu subjektivitu a boli pre ľudí dôveryhodní. Momentálne ako zbor prechádzame obdobím rozhodovania, či ešte stále potrebujeme „barličku“ v podobe občianskeho združenia, alebo už nastal čas, aby sme naše aktivity vykonávali priamo pod hlavičkou baptistickej cirkvi.

Z čoho konkrétne pozostáva vaša práca?

Po založení občianskeho združenia sme začali robiť kluby pre ženy na materskej dovolenke.

Ako deti z klubu mamičiek vyrastali, začali sme sa postupne orientovať aj na prácu so staršími deťmi a dorastencami. Týmto spôsobom vznikol klub Depo, ktorý je súčasťou veľkej siete Depo klubov na celom Slovensku. Som presvedčený, že teenageri potrebujú, aby sme im venovali predovšetkým svoj čas. Z tohto dôvodu máme až štyri kluby týždenne. Kluby sú určené primárne pre dorastencov, ktorí chodia na druhý stupeň základnej školy alebo na strednú školu. Na jednej strane dávame deťom v Depe priestor, aby sa sami rozhodli, čo chcú robiť. Na druhej strane máme rozsiahlu ponuku aktivít, ktorých sa môžu zúčastniť. Každý utorok máme tvorivé dielne, kde sestry zo zboru učia dievčatá variť, piecť, vyšívať a podobne. V spolupráci s našim kazateľom sme v rámci klubov rozbehli aj induktívne štúdium Biblie, momentálne preberáme knihu Jonáš (štúdium má názov Zlý smer). Okrem toho pravidelne organizujeme filmový klub, večer s hosťom alebo večer spoločenských hier, na ktorý môžu prísť celé rodiny bez vekového obmedzenia. Nemôžem zabudnúť ani na pravidelné výlety, víkendovky, športové popoludnia alebo letný tábor s americkým tímom.

Akým spôsobom sa vám podarilo nadviazať kontakt s americkým tímom?

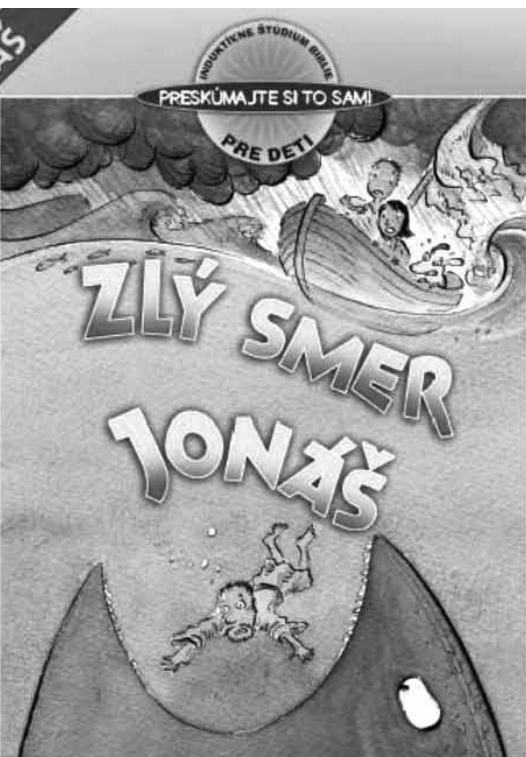
V deväťdesiatych rokoch, keď sme sa ocitli bez kazateľa, k nám prišiel Američan Don Eade, ktorý bol ochotný slúžiť v našom zbore ako zastupujúci pastor. Spolu s rodinou strávil v Bernolákove jedenásť rokov, založil s nami združenie Prístav a podporoval ďalších pracovníkov, ktorí prišli na Slovensko s misijnou organizáciou ABWE. Potom sa aj so svojou rodinou vrátil do Ameriky, ale kontakt s ním prirodzene zostal. Keď sme pred piatimi rokmi ukončili spoluprácu s českou organizáciou Word of Life, ktorá nám každoročne zabezpečila českých i amerických vedúcich na letný tábor, spojili sme

sa s Donom. Don bol otvorený pre spoluprácu s naším zborom a v krátkom čase oslovil mladých kresťanov, ktorí s ním prišli počas letných prázdnin na dorastenecký pobyt. Boli sme z toho nadšení, pretože Don vie po slovensky a pozná slovenskú menta-

litu. Tým pádom mohol veľmi dobre pripraviť americký tím na slovenské podmienky a dať ostatným Američanom rýchlokurz slovenčiny. Ak Pán dá, tento rok budeme s Donom a jeho zborom organizovať už štvrtý letný tábor.

Ako vnímajú vaše aktivity ľudia z obce?

Počas posledných pätnástich rokov, odkedy pôsobím ako zborový pracovník, som videl, ako Boh nakláňal a doteraz nakláňa srdcia našich neveriacich priateľov, susedov a spolu-

občanov k aktivitám, ktoré robíme. Budovanie dobrého mena v Bernolákove bol proces, ktorý pozostával z malých vecí s obrovským významom. Viacerí členovia zboru pôsobia v obecnej základnej škole, a tak navrhli rodičom, že po skončení

vyučovania môžu odprevadiť deti do Depa. Rodičia si to veľmi vážili. Vychovávateľka z detského domova bola pred rokmi oslovená našou službou na klube mamičiek, a teraz nemá problém pustiť deti, za ktoré je zodpovedná, do Depa. Kresťania z iných denominácií si myslia, že Depo je určené len pre deti baptistického zboru, a sú milo prekvapení, keď zistia, že to nie je pravda. Jeden chlapec mi minulý týždeň povedal, že Depo je to najlepšie miesto v celom Bernolákove... To sú skúsenosti, ktoré ma zakaždým potešia a povzbudia do ďalšej práce.

Samozrejme, stretávame sa aj s nepochopením (niektoré deti majú od rodičov alebo starých rodičov zakázané zúčastňovať sa našich akcií), ale to nás nemôže prekvapíť ani odradiť. Naopak – myslím si, že negatívne skúsenosti by pre nás mali byť ešte väčšou hnacou silou ako tie pozitívne, pretože nám pripomínajú, že mnohí ľudia v našom okolí nepoznajú Božie dielo spasenia a sú v područí nepriateľa. Potrebujeme pred Pánom zápasíť za týchto ľudí a vyhľadávať príležitosti, v ktorých im môžeme poslúžiť, prejaviť lásku a povedať evanjelium. ■

Potáborová pátry

TROLEJBUS BRATISLAVA

TOMÁŠ KOMRSKA

VIANOČNÝ SIRUP

Na rozdiel od manželky neviem nakupovať darčeky. Preto sa uchýľujem zväčša k nákupu knižky, ako potenciálneho darčeka, ktorú si najskôr prečítam, a potom kúpim a darujem tomu, o kom si myslím, že by ho potešila.

Je 20. 12. 2019 a pred nástupom do služby som sa vybral do obľúbeného kníhkupectva pre konkrétne tituly – darčeky.

Cestou som však narazil na kníhkupectvo, v ktorom som ešte nikdy nebol. Skromná predajňa pôsobila upokojujúco a rádová sestra za pokladňou ma milo privítala. Sice nemali, čo som hľadal, ale zato mali inú knihu od toho istého autora, ktorú som v primeranom počte zakúpil, čo sa z reakcie obdarovaných neskôr ukázalo ako lepšia voľba. Pri platení som si pri pokladni všimol zaujímavú, asi dvojdecovú fľaštičku s tmavým obsahom. Vysvitlo, že v istom kláštore na Morave pestujú rozličné byliny a z nich vyrábajú sirupy učené na liečenie rôznych zdravotných problémov.

Stručný prehľadný zoznam sirupov a návod na ich použitie položený pri pokladni som letmo prešiel a zakúpil levanduľu a žihľavu.

Vyzbrojený knihami a sirupmi som nastúpil do svojho trolejbusu na populudňajšiu službu.

Predvianočné dopravné zápchy a množstvo cestujúcich spomaľovali dopravu viac ako inokedy. Na jednej zo zastávok pristúpil robotník v zašpinených rifliach a mikine a očividne unavený padol na predné sedadlo. Neprijemne, skutočne priam odpudivo kašľal. Ale v kuse. Nie a nie zastaviť tú paľbu. Ľudia, čo stáli pri ňom, sa postupne od neho odtiahli ďalej do voza a ja som si želal, nech už len vystúpi. Potrebujem, aby som ochorel? To teda nie. To je strašné, prečo nastúpil taký chorý? ... keby aspoň do vreckovky kašľal ... moje nervy ... ale keby som ja bol takto chorý, čo by som robil? ... ktovie, odkiaľ je ... možno je na ubytovni, ďaleko od rodiny ... možno tu nemá lekára ... možno nemá peniaze na

lieky ... možno musel robiť na stavbe vonku v daždi ... čo s ním? ... veď som kúpil žihľavový sirup na kašeľ ... a čo, dám mu odpiť? ... budem vyzeráť ako idiot ... dám mu celú fľašu ... nie je to blbosť? ... ešte ma vysmeje, alebo mi vynadá...

Doprava celkom zamrzla, a tak som uprostred nehybných áut z ruksaku vytiahol tú správnu fľašu, vyšiel spoza volantu a veľmi nenápadne a ticho som sa ukašľanému robotníkovi prihovril: „Skúste túto medicínu, malo by vám to pomôcť.“

Kým vyjavený chlapík pozeral chvíľu na mňa, potom na fľašu a zasa na mňa, očami som zabľúdil medzi cestujúcich, či som dostatočne nenápadný. Všetky oči cestujúcich v dohľade viseli na nás dvoch. Ako keď diváci v divadle, či priami pozorovatelia rukojemníckej drámy s napätím očakávajú rozhodujúci okamih, rozuzlenie. Chlapík, napočudovanie fľašu zobral, neurčito prikývol a ja som sa odpratal do bezpečia k volantu.

Posúvajúc sa v kolóne ďalej, sem tam som pohľadom, akože kontroloval situáciu na ceste sprava, ale v skutočnosti ma zaujímalo, čo „kašľač“ spraví.

Po krátkom obzeraní fľaše zátku otvoril, opatrne obsah ovoňal a po chvíli sa napil. Nastalo ticho. Prestal chrchlať, prestal kašľať. Zázrak. Náhoda?

Doprava sa rozbehla a náš, teraz už „nekašľač“, sa ešte asi dvakrát napil a podrobne študoval etiketu, čo to vlastne pije. Na predposlednej zastávke sa chystal vystúpiť a s rozžiareným úsmevom a s fľašou v ruke srdečne poďakoval a veselým krokom vyrazil v ústrety novým výzvam.

Čo ho „vylicilo“?

Zázračná medicína, alebo podelenie sa s blížnym s tým, čo mám?

Neviem.

Ale sirup mi nechýba. A nabudúce si kúpim nový, možno ho aj domov prinesiem.

Aj keď, ktovie, aký blížny sa mi zasa pripletie do cesty... ■

Z ROKOVANIA RCB

JANUÁR 2020

Rada poverila:

Martina Kačura, aby 1. 3. 2020 v Michalovciach viedol voľbu kazateľa Petra Prištiaka.

Riaditeľa Kancelárie Rady komunikáciou so zborami zabezpečením vhodného miesta pre konanie Konferencie 2020

Rada zobrala na vedomie:

Vznik nového zboru vo Svätom Jure 12. januára. Dáva do pozornosti príležitosť aj jednorázovo finančne podporiť tento najnovší zbor pri jeho rozbehu.

Správu Mareka Tomašoviča (Trnava) zo služobnej cesty v USA.

Polročný pobyt kazateľa Dawsona Jonesa (Nitra) v USA do júna 2020.

Príspevok od holandskej cirkvi na podporu ústredia CB a práce s Rómami. Poďakovanie a správu o použití príspevku pošle tajomník Rady.

Finančnú správu Fondu Nové zbory za rok 2019.

Návrh na zmenu Poriadku CB, ktorý doručila Komisia pre Poriadok.

Výpoveď Vladimíra Šima z pracovno-právneho vzťahu a vo februári sa rozhodne vo veci pokračovania jeho vikariátu.

Výpoveď kazateľa Juraja Kohúta z pracovno-právneho vzťahu a ukončenie jeho kazateľskej služby v Trnave. Situáciou sa rada bude podrobne zaoberať vo februári.

Rozhodnutie Dagmar Danelovej, že svoju službu koordinátorky pre prácu s deťmi ukončí v apríli 2020. Rada ďakuje sestre za 15 rokov služby, keď sa verne a obetavo venovala deťom, učiteľom, táborom a práci v Únii detí a mládeže.

Ďalej Rada:

Predĺžila pracovno-právny pomer vikára José Aguilara v Žiline do 31. 1. 2021.

Predĺžila poverenie Mareka Jurču ako administrátora zboru v Michalovciach do 30. 9. 2020.

(Spracované z podkladov RCB.)

Do nového roku

Kde jsem se rozpřáhl, je dům.
Kudy jsem vešel, jsou dveře.
Kudy jsem vyhlédl, jsou okna.
Kde jsem se rozkročil, je stůl
a za něj jsem rozsádl židle.
Prvý vždy za stůl usedá hlad,
tou pradávnu výsadou stolu.

Tady vstupujeme na důvěrnou pevninu.
Tady mají všechny věci přidělená místa.
Tady i potmě nahmátneme každý vypínač.
Tady všude nás usvědčují otisky prstů.
Tady se smíme vymluvit anebo vymlčet.
Tady jsme nehraní.
Tady se navzájem žijeme.

Michal Černík: Střed světa – úryvek

Aký to máme hlad? Po akom stole náš hlad túži?
Aký je to stôl, pri ktorom sa môžeme vyzorávať
alebo aj vymlčať?
Ten, ktorý prišiel na prvé Vianoce,
neskôr blahoslavlil tých,
ktorí sú hladní po spravodlivosti, lebo tí budú nasýtení.
Nech je tento hlad zároveň našim výhľadom
k naplneniu pre naše blaho osobné,
rodinné aj spoločenské v roku 2020.

Pavel a Milica Kailingovci

PRAJEM VÁM MÚDROŠŤ DO RÚK

Nie je pravdou, že za socializmu novinári nesmeli kritizovať. Mohli, ale musela to byť tzv. konštruktívna kritika, teda kritika z východiskom, návrhom na riešenie. Niekedy na jar v 89-om roku som pripravoval akýsi kritický materiál, no východisko som nenašiel. A tak som skončil slovami: Riešenie môže priniesť len zmena systému. Samozrejme, do vysielania ho šéfredaktor neschválil s odôvodnením: Kritizovať môžete ľudí do akej výšky chcete, ak máte dôkazy. Ale systém je nedotknuteľný. Bol to môj posledný zakázaný komentár. Nedotknuteľný systém sa o pol roka, v nežnej revolúcii, rozsypal ako domček z kariet.

Odvtedy žijeme v systéme, ktorý je dotknuteľný. Volá sa demokracia. Radšej ju mám bez prívlastkov. Demokracia je systém života spoločnosti, kde zmenu, v prípade zneužitia moci, nemusí nevyhnutne priniesť revolúcia. Mali by stačiť voľby.

Tie by mali byť hranicou, po ktorú sa posmešníci môžu vysmievať.

Stane sa?

Politické zoskupenia s častou opozície prinášali celkom nádej. V čase svojho rozbehu. No s ich zviditeľňovaním sa nádeje postupne opadávali spolu s ich preferenciami. Síce očakávaný no v danej chvíli nezmyselný vznik exprezidentskej strany zmaril všetky nádeje na zjednotenie proti zlu. Čím bližšie je k voľbám, tým sú odlišnosti zreteľnejšie. A malichernejšie. Možno ani nie kvôli myšlienkam a zámerom, ktoré strany prinášajú. Dominujúce malichernosti, ktoré ich rozdeľujú, neprinášajú programové zámery, ale lídri strán. Kisku potápajú podozrenia z podvodov, Beblavého jeho „nová“ tvár na politkcej scéne, Trubana jeho neskúsené perlenie, Matoviča sám Matovič, a tak

BOHUSLAV PIATKO
(šéfredaktor, publicista)

*Múdrošť na ulici kričí,
hlasne volá na námestiach:
Vy neskúsení, dokedy budete mať radi prostoduchosť,
dokedy sa budú posmešníci
vysmievať a blázni nenávidieť
poznanie?*

(Prís 1, 20–22, voľne)

Padol premiér, padli ministri, pár policajtov, sudcov a prokurátorov. A my sme začali dúfať, že sa začala očista verejného života. A potom zatknutie bývalého generálneho prokurátora D. Trnku.

A nový premiér povedal:

Padni komu padni. A na druhý deň už Trnka popíjal kofolu v krčme v Hamuliakove. A posmieval sa naivným, ktorí verili, že očista sa začala.

Nič sa nezačalo.

Posmešníci sa vysmieávajú ďalej.

ďalej... O čo by bolo jednoduchšie, keby sme mohli voliť programy a nie ich nositeľov. Keby strany boli bez lídrov... Matovičove preferencie 2 týždne pred voľbami zatemňujú myslenie nielen lídrov ale aj politológov. Vyfúkol im vietor z plachiet svojím budúcim anketovým vládnym programom. A Truban pohotovo zapleril: „Uvedomuje si Matovič, že ak naozaj bude trvať na svojom „jedenástkovom“ anketovom vládnom programe, spôsobí predčasné voľby?“ A Matovič pohotovo zakontroval: „Myslíte si, že bez nás postavíte vládu?“ Nuž, zmohutnel nám Matovič v pleciach. Rovnako ako Procházka pred minulými voľbami, a potom sa horko-ťažko preplazil do parlamentu a prijal politické spojenectvo, ktoré jeho, aj jeho stranu, v krátkom čase sfúklo nielen z parlamentnej, ale aj politickej scény. To, že téma Matovič – premiér ovládla sociálne siete a úvahy politológov, je skôr námet na satiru, nie na vážnu debatu. Oveľa väčšie nebezpečenstvo ako krátkodobé vyletenie Matoviča, je dlhodobé postavenie Kotlebovcov v preferenciách. Priam urážlivo mi vyznievajú analýzy politológov, z ktorých vyplýva, že Kotlebovcov (a Smer) volia starší, jednoduchí, menej vzdelaní ľudia. Len na krátko sa objavil v médiách prieskum, ktorý hovorí, že vo vekovej kategórii 18–29 ročných naprieč celým Slovenskom vyhrali Kotlebovci. To je naša mladá generácia taká nevzdelaná? Alebo je chyba inde? – Napríklad, v ťažkom sklamaní z minulého vládnutia a hlbokkej nedôvere v prichádzajúce politické sily.

Prajem vám vlastný názor a múdrošť do rúk, keď budete vhadzovať do urien volebné lístky. Aby nám už nevládli *blázni, nenávidiaci poznanie* (a pravdu a slušnosť...)... a aby vláda, ktorá vzíde z volieb, nebola dočasná. ■

KRÍŽOVKA

„Kto nevie odpúšťať, rúca most, cez ktorý sám bude musieť prejsť,
lebo každý človek potrebuje, aby..“

Autor: Peter Kailing	Rozprašovač	Druh palmy	Obloha	POMÔCKY Stein, Lt, Areka, San, Aza, Enz	TAJNIČKA	Stredová priamka	Vyššia čísllovka	Tikanie	
Poľská rieka				Nadzem. cestný obj. Chem. zn. Prazeodýmu	•				Angl. šlacht. titul ženy (dáma)
Dovolil odísť					•				
Oblúk. kosť					•	Rus. rieka Šachorina, šašina			
Predpona (život. pro- stredie)				Zn. decitony Cudzia zn. áut	•		Predložka Nech (čes.)		
Osobné zámeno			Liace Okrem iného (skr.)		•				
	Uchyt'	Vzdial' sa, odíd'			•			Kameň (nem.)	Nápor
Odvliecť		Mienka, úsudok			•		Chem. zn cínu Zrúbe		
Popevok			Kód Litvy Slovko úcty (v Ázii)		•	Stovky Slovesný zápor			
Izraelský kráľ				Názov. milán. futb. klubu Rus. rieka	•				
Rody					•				
	Otroci				•	Nemecká riecka			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 1/2020.

Priateľ je niekto, v kom hľadáme to lepšie zo seba a zároveň aj čosi, ČO NÁS PREVYŠUJE.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:
 svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 3. 2020. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).
 Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.
 Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 3/2020.

Stranu pripravil Peter Kailing

